

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne, izjemoma oddelje in praznike. — Inzerati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst & Din 4.- Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsak mesec v Jugoslaviji Din 12.- za inosebnost Din 25.- Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 6.
Telefon: 31-23, 31-25, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 19.351.

Katastrofalen potres v Ameriki:

Šest mest v razvalinah

V republiki San Salvador je ponoči nastal hud potres, ki je presenetil ljudi v spanju — število žrtev še ni znano, je pa izredno veliko

London, 21. decembra. z. Po poročilih iz New Yorka je zadela republiko San Salvador potresna katastrofa, kakršno doslej v teh krajih niso še nikdar doživeli. Več mest je hudo prizadetih, mesto San Vicente pa je popolnoma razdejano in samo še kup razvalin. Tudi okoliški kraji so hudo trpeli. Število mrtvih in ranjenih se ne da še niti približno oceniti, boje pa se, da je katastrofa zahtevala izredno veliko smrtnih žrtev.

V San Vincentiju vedo do sedaj za 20 mrtvih. Potres je nastal ponoči, ko so ljudje po večini spali. Potresni sunki, ki so bili zelo močni, so ta ko hitro sledili drug drugemu, da ljudje niti niso imeli časa zbežati na ulice in so po večini našli smrt pod ruševinami. Posebno hudo so poleg San Vincentija prizadeti kraji Petprian, Apastepeque, Vera Paz, San Sebastian, San Cayetano, Tecoloco in San Esteban. Vlada je

naglo poslala v potresno ozemlje pomožne delavske oddelke, da pomagajo pri reševanju ranjenecv. Tudi posebni vlaki z zdravniki in bolniškimi osebjem so krenili v potresno ozemlje, kjer so uredili zasilne lazarete. Večji oddelki vojaštva skrbje za red. San Sebastian leži na vznožju vulkana, čigar žrelo leži 2.300 m visoko. Ta vulkan že desetletja ni več deloval, sedaj pa se je najbrže v notranjosti sesul.

LONDON, 21. decembra. AA. Reuter: Hud potres v San Salvadorju je uničil mesto San Vicente, ki ima 28.000 prebivalcev. Mesto je 24 milj oddaljeno od prestolnice. Število žrtev potresa še ni znano. Vendar pa je mesto zelo poškodovano in prav tako so poškodovani kraji okoli mesta.
SAN SALVADOR, 21. decembra. AA. Potres v San Vincente in okolici je bil strašen. Cela vrsta mest je obnem s San Vincentom porušeni. Vesti potrjujejo, da je več sto oseb mrtvih.

De la Roque zahteva reforme

Prvi kongres nove socialistične stranke bivših „ognjenih križarjev“

Pariz, 21. decembra. AA. Včeraj je bil končan kongres francoske socialistične stranke, katere pristaši so prej pripadali organizaciji »Ognjenih križarjev«. Vodja stranke De la Roche je prečital zaključno izjavo, s katero je stranka zavzela stališče napram vsem važnim socialnim in političnim vprašanjem. Izjava je bila soglasno sprejeta. De la Roche je v glavnem poudaril: Francoska socialistična stranka je zvesta načelom republikanske meščanske svobode in trdo vztraja pri svojem sklepu, da odigra do konca vlogo, za katero se smatra pozvano. Pri izvajanju svojih nalog si bo prizadevala predvsem koristiti interesom posameznih stanov. Na prosvetnem področju bo delovala za ureditev prečiščenih kulturnih problemov. Hkratu pa se bo borila za politične smotre, ki so izraženi v njenem programu. Stranka se bori za novo ureditev države. Pri tem mora priti do popolne veljave načelo osebne odgovornosti v državni upravi. Predsednik republike mora dobiti stvarne pravice imenovati ministre, razpu-

stiti poslansko zbornico, opozoriti zbornico s posebnimi poslanicami na delovanje posameznih ministrov, odvzeti zbornici zakonodajno iniciativo v primeru, da bi hotela izvršiti kakšne spremembe glede državnih izdatkov ali volilnega sistema. Stranka zahteva volilno reformo z uvedbo novega volilnega sistema in s priznanjem ženske volilne pravice. Državni uslužbenci se ne smejo organizirati v sindikatih. Stavka mora biti izločena iz socialne in politične borbe. Omogočiti je treba državnim oblastem večje nadzorstvo nad delovanjem bank, ki ne smejo lahkomišelnosti in nepravilno ravnati s kapitalom, ki jim je zaupan.

V zunanje-političnem delu izjave je rečeno med drugim: Potrebno je, da se Francija reši obveznosti napram Rusiji, da se bolj ojači svoje zveze z Veliko Britanijo, Poljsko, Malo antanto in Italijo. Ko bo to doseženo, bo morala z vsemi silami delovati za trdni in trajni mir tudi med Parizom in Berlinom.

Ribbentrop pri Edenu

Posetu nemškega poslanika pri angleškem zunanem ministru pripisujejo veliko važnost

London, 21. decembra. r. V političnih krogih se širijo govorice, da je treba včerajšnjemu sestanku nemškega poslanika Ribbentropa in zunanjega ministra Edena pripisati poseben pomen. Ribbentrop namreč sedaj v Berlin, kjer se bo sestal z vodilnimi političnimi osebnostmi. Zato je hotel pred svojim odhodom iz Londona sam dobiti od Edena čim več informacij o posameznih aktualnih vprašanjih. Zunanji minister je, kakor zatrjujejo poučeni krogi, o priliki tega sestanka gotovo naglasil nekaj okoliščin, ki jih je omenil že v svojem govoru v Bratehordu in ki se nanašajo zlasti na dogodke v Španiji ter na angleške kontinentalne obveznosti. Enako tolažilno pomen Edenovega in Ribbentropovega sestanka tudi nemški politični krogi. Izvedelo se je, da je Eden izkoristil priliko in omenil Ribbentropu, da je angleški vladi mnogo na tem, da bi se nemška vlada čimprej izrazila o svojem stališču glede akcije dobrovoljcev v Španiji. Ribbentrop mu na njegova vprašanja zaenkrat ni mogel dati definitivnega odgovora.

Berlin, 21. decembra. AA. Govor angleškega zunanjega ministra Edena so nemški politični krogi sprejeli neugodno. Nekateri celo menijo, da je ta govor naravnost presenetil odgovorne faktorje v Berlinu. Predvsem ni mogoče razumeti, kako je Eden mogel postaviti takorekoč Nemčijo in Italijo poleg Rusije na zatožno klop, medtem ko je našel za Francoze naravnost pristranske besede.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi o tem govoru med drugim: Treba je popolnoma odkrito reči, da tako enostranske trditve, kakršne so bile one ki jih je v petek v spodnji zbornici podal angleški zunanji minister, v nobenem primeru ne morejo pripraviti niti najmanjše podlage za skupno politiko velikih sil glede na španske zadeve. V Londonu se poslužujejo dveh mer za presojanje dogodkov. Dokler bo tako ne bo mogoče zaupati britanski inicijativi, ki jo je hotel Eden podpreti. Eden metodično nadaljuje svojo politiko za zblizanje s Francijo in s tega vidika nastopa napram Nemčiji zmerom bolj čudno.

Maršal Čangkajšek zopet ujet

Uporniške čete niso priznale sporazuma generala Čangsuelianga z nankinško vlado

London, 21. decembra. z. Čeravno je že izgledalo, da bo incident, ki je nastal zaradi upora generala Čangsuelianga, sporazumno hitro likvidiran, se je položaj nenadoma izpremenil. Maršal Čangsueliang je bil že pripravljen na sporazum in je že izdal nalog, naj ujetega maršala Čangkajšeka izpuste, toda sedaj je prišlo do upora med njegovimi lastnimi četami, ki so se odhodu generala Čangkajšeka upre. Čangkajšek je bil že na poti iz Sianfuja, kjer je bil interniran v taborišče vladnih čet, ki je oddaljeno kakih 50 km, ko so ga znova napadle uporniške čete ter ga zopet proglasile za jetnika.

Ves o tem je izzvala v nankinških krogih veliko ogorčenje. Žet maršala Čangkajšeka, vojni minister Feng je takoj odpotoval na sever in sam prevzel poveljstvo nad vladnimi četami, ki so prekinile prej sklenjeno premirje ter takoj prešle v napad. Pri Vuansengu je prišlo do bitke, v kateri so bili uporniki premagani. Vladne čete sedaj naglo prodirajo proti Sianfuju, da osvobodijo maršala Čangkajšeka.

Sanghaj, 21. decembra. AA. Tukaj je zelo ugodno uplivala izjava sovjetskega odpravnika poslov pri kitajski vladi, ki je izjavil, da Sovjetska Rusija nikakor ne pod-

pira upornike na severu. Zelo veliko zanimanje je izzvala tudi izjava japonskega zunanjega ministra Arite kitajskemu poslaniku v Tokiu, ki je rekel, da Japonska ne bi mogla biti hladnokrvna napram temu, če bi se nankinška vlada sporazumela z elementi, ki so komunistično navdahnjeni in polni mržnje proti Japonci. Toda ta izjava je izzvala nasprotni učinek kakor pa si ga je zamišljal japonski zunanji minister. Tukaj se je razburjenje še povečalo proti japonski zaradi izjave, ki pravi, da lahko razsoja nad kitajskimi razmerami. Tukaj tudi vedo, da vrši Japonska močan pritisk na guvernerja provinc na severu, češ da naj posežejo v spore in tako prekršijo svojo neutralnost.

Tukaj se tudi komentira vest, da so mongolski glavarji ustavili napade in pravijo, da je tudi to razkrinkalo manever japonskih generalov, ki so hoteli načrtovati obmejne generale, da bi si po ureditvi sporov med Sianfujem in Nankingom, ti generali skočili v lase in tako pozabili na to, kaj zadaj delajo Japonci. Japonci se namreč zavedajo da bi sporazum med Sianfujem in Nankingom lahko njim prišel prekmalu. Vedeti moramo, da so čete maršala Čangsuelianga

Nova ofenziva na Madrid

Na severnem odseku fronte so v teku hude borbe

Madrid, 21. decembra. z. V pretekli noči so čete generala Franca po večerajšnjem porazu na jugu Madrida prešle v ofenzivo na severni strani mesta. V okolici Villa Nueva de la Granada so čete generala Mola po predhodni hudi borbi prodrele madridsko obrambno fronto. Miličniki so imeli velike izgube in so se morali naposled pred hudim ognjem iz topov in tankov umakniti. Na bojišču so pustili več topov in večje število strojníc. Čete generala Franca so tako dosegle cesto Brunete El Escorial ter po tej cesti prodirale dalje. Prišlo so že 7 km blizu El Escoriala, kjer se vrše še a'j hude borbe. Poizčaj mišičnikov je na tej fronti sedaj postal zelo kritičen, ker jim na ta način grozi obkolitev. Madridski obrambni svet je takoj postal na ta odsek obačena, zlasti močne oddelke dobro opremljene tujske brigade, ki jim poveljuje general Mangada. Če madridske čete navaia Francovich čet na tem odseku ne bodo zevrnile, je pričakovati, da bo obrambna linija na Sieri Guadarami propadla in se bo na ta način obroč okrog

Madrida še bolj zožil. To je po enem mesecu prvi večji uspeh generala Franca, ki pa ga je stal ogromne žrtve.

Azana konfiniran?

Sevilja, 21. decembra. AA. Havas: General Queipo de Llano je imel na radiu govor, v katerem je rekel, da niso resnična madridska vesti, da bi nacionalistično letalstvo zadnje čase pretrpelo hudo škodo. Pred Madridom se vrši premikanje čet. Nato je rekel, da ve, da je bil katalonski vojni minister Sandino zamenjan in da je predsednik republike Azana konfiniran v samostanu Monteserrat. Rekel je tudi, da so madridske čete napadle Antequero, kjer pa so bile odbite.

Brat Caballera ubit

Tenerifa, 21. decembra. AA. Havas: Vladno letalstvo iz Madrida je včeraj bombardiralo Badajoz. Pri tem bombardiranju je bil ubit brat g. Larga Caballera, ministrskega predsednika vlade v Valenciji.

Ruske vojne ladje v španskih vodah

Rusija grozi z represalijami, ker so nacionalisti napadli in zažgali ruski trgovski parnik

London, 21. decembra. AA. Havas: »Daily Herald« piše, da so v Londonu zelo vznemirjeni zaradi tega, ker so nacionalistične ladje napadle sovjetski trgovski parnik »Komsomol«. Parnik je bil včeraj napaden in zažgan. V Londonu se sedaj potrjujejo vesti, da je sovjetska vlada sklenila sedaj poslati v španske vode svoje vojne ladje, ki naj zaščitijo sovjetske trgovske ladje na njihovi poti skozi Sredozemsko morje. Sovjetska vlada je že poslala noto francoski in angleški vladi, da naj se začne skupna akcija, da se zaščitijo ladje pred napadi na odprtem morju. Ta incident je najtežji, ki se je dogodil v vsei španski državljaniki

vojni. Angleški listi so presenečeni, ker je znano, da je ta parnik vozil mineralno olje v Belgijo.

Pariz, 21. decembra. AA. Havas: Francoski tisk izraža veliko vznemirjenje zaradi napada na sovjetski parnik »Komsomol«. Francoski politični krogi so zelo presenečeni, piše »Le Petit Parisien«, ker je bil napad nacionalistične križarke na sovjetski parnik popolnoma neutemeljen. Hudo je, ker je bil napaden nezaščiteni trgovski parnik. Vse države, ki so zapletene v špansko zadevo, bodo morale zelo skrbno proučevati ta primer, ker je pričakovati, da bo Sovjetska Rusija začela izvajati represalije.

Seja narodne skupščine

Beograd, 21. decembra. p. Po tridnevnem odmoru je danes narodna skupščina nadaljevala razpravo o verifikacijah mandatov naslednikov obsojenih poslancev. Pred prehodom na dnevni red se je najprvo razvila debata o zapisniku, ki je netočno sestavljen, nato pa je bil med drugimi predlaga zakonski predlog, ki so ga vodili slovenski opozicijski poslanci in senatorji. Nujnost tega zakonskega predloga, ki se nanaša na spremembo uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov v tem smislu, da bi se zaščitile zlasti slovenske kreditne zadruge, je v daljšem govoru utemljeval narodni poslanec Milan Mravljec.

Nato se je nadaljevala debata o verifikaciji mandatov. Poslanec Urošević je predlagal, naj se vsi obsojeni poslanci razen Damjana Arnaudovića pomilostijo. Seja se traje.

Pariz brez zelenjave

Pariz, 21. decembra. AA. (Havas) Ze šest dni traja stavka vrtnarjev, vendar se je tudi danes razvijalo povsem normalno poslovanje življenja v vseh pariških tržnicah. Mnogo vrtnarjev se namreč ni hotelo pridružiti stavkovnemu gibanju. Cene se niso zvišale. V tržnicah skrbi policija za red in mir. Zelenjave pa zelo primanjkuje.

sestavljene iz mandžurskih oddelkov. Po sporazumu te čete ne bodo šle proti komunistom na sever, ampak bodo najbrž poskušale najti zadoščanje okoli Mandžurije.

Vseameriška konferenca

Buenos Aires, 21. decembra. AA. Havas: Panameriška konferenca bo končala svoje delo v sredo na plenarni seji. Na konferenci je delalo nad 200 diplomatov in nad 490 novinarjev. Poudarja pa se, da ni prodrl predlog, naj bo vsa Amerika kot celota nevturalna in slučajno spopada na kakem drugem kontinentu. Vendar pa se je sodelovanje med državami zelo poglabilo. Misel o panameriški reorganizaciji lepo napreduje. Predlog za ustanovitev ameriške Zveze narodov je bil sicer dostavljen posebnemu odboru v Washington, ki ga naj prouči, vendar pa se lahko reče, da je malo izgledov, da bi ta predlog kmalu prodrl.

Avstrijec prepovedan muzej v Avstriji

Dunaj, 21. decembra. AA. Oblasti so izdale proglaš, da je samo nemškimi državljanom dovoljeno obiskovati sobo, v kateri se je rodil Hitler v Braunau. Ta soba je bila nato spremenjena v narodnosocialistični muzej.

Vremensko poročilo

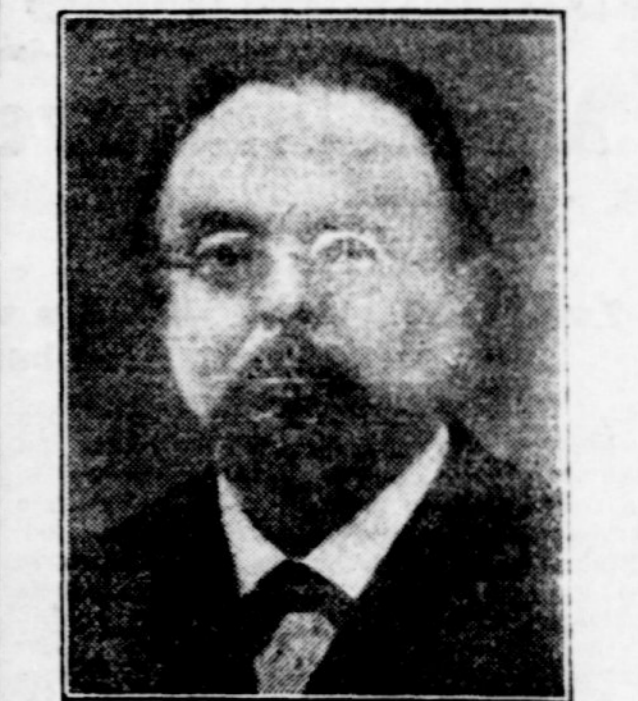
Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru: —6, jasno, 30 cm snega, srež.
Dom na Komni: —5, mirno, sočno, 60 cm snega, Smuka izvrstna.
Rožca: —3 jasno, 30 cm snega.
Erjavčeva koča na Vršiču: —7, jasno, 50 cm snega.
Velika Planina: —4, jasno, sočno, 65 cm snega.
Dom na Kravcu: —3, jasno, 40 cm snega.
Črna post: —6, jasno, 45 cm snega.

Politični obzornik

Beseda onih, ki so trpeli za Jugoslavijo

»Ratni Invalid« je priobčil povodom obletnice našega ujedinjenja lep članek v imenu vseh onih, ki so se borili in ki so trpeli za Jugoslavijo. List izvaja: »Nikdar nismo pomislili na to, da bi ohladili svoje nezadovoljstvo, svoj bes na zemlji in državi, ki smo jo mi ustanovili. Ves čas težkih izkušenj, ki smo jih preživeli od ujedinjenja pa do danes, so ostale naše vrste strnjene, patriotizem nedotaknjen, jugoslovenska misel pa svetla vodnica našega življenja. Nič nam v tej državi ne reče hvale s strani jugoslovenskega naroda za to, da smo si uprnostavili zdravljenje in svoje sile v borbi za osvoboditev in ujedinjenje jugoslovenskih sužnjev. Pa vendarle nikogar ne proklinjamo, najmanj pa državo in domovino, ki pa ni ničesar kriva. In dočim so v naši državi nezadovoljni vsi oni, ki za njeno ustanovitev niti mezinca na roki niso žrtvovali, smo mi z zemljo zadovoljni, z ujedinjenjem navdušeni, z jugoslovenskim vzhitimi. In dočim se oni prvi trudijo, da bi sebe in svoje vzgojili v duhu, kako bi čimprej razbili svojo rodno državo, vzgojujemo mi svojo dečo, da bi branila to državo do zadnjega vzdihata tako, kakor so jo branili njihovi očetje. Vse, kar so nam zlega storili ljudje, smo prenašali in pretrpeli, ali smo se tudi branili, kolikor smo pač mogli. No, z ljudmi bomo že lahko opravili. Ljudje se menjajo, ali država, domovina ostane, a mi hočemo tej domovini služiti iskreno, vdanu in požrtvovalno do konca svojega življenja. Niti je osvoboditev kogarkoli spravila v nesrečo, niti je ujediničenje komu povzročilo škodo. Zato nimamo pravice, da bi se mesto proti ljudem borili proti državi, ki nam vse tako strpljivo čuva in dviga. Zato je potrebno složno in pametno delo vseh dobrih elementov v državi, da bi se onemogočilo pogubno delovanje onih, ki so nam vsem s svojim delom na poti.«

Martin Breznik

Ljubljana, 21. decembra. Davi v zgodnjih jutranjih urah je umrl starosta ljubljanskega učiteljskega upokojenega društva g. Martin Breznik, star 86 let. Pokojni je bil rojen 10. novembra 1850 v Trnovljah pri Celju. Udeleževal se je na znanstvenem polju, zlasti v gospodarskih in kmetijskih vedah in za svoje uspešno delo je bil opetovano odlikovan. Prvo službo je nastopil pri Sv. Jakobu ob Savi, potem je bil učitelj na Ljubnem, v Žetalah, v šmarjeti ob Pezenci in v Jarenini. V svojih mladih letih se je mnogo udeleževal tudi pri Kmetijski družbi. V Ljubljani je z veliko vnanjo in uspehom deloval za učiteljsko samopomoč in za izboljšanje gmočnega položaja upokojenega učiteljskega.

S pokojnim Martinom Breznikom kaže v grob eden najodličnejših predstavnikov našega učiteljskega starega kova, mož bogatih izkušenj, kremenitega značaja, marljiv in požrtvovalen, zato pa tudi splošno priljubljen in spoštovan. Pogreb bo jutri ob 13. s Ceste na Rožnik št. 29. Vrliga možka bodo ohranili v najlepšem spominu. Težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

Borzna poročila.

Curib, 21. decembra. Beograd 10.— Pariz 20.315, London 21.36, New York 435.— Brusel 73.575, Milan 22.925, Amsterdam 238.10, Berlin 174.95, Dunaj 79.50—81.30, Praga 15.30, Varšava 82.— Bukarešta 3.25

Pol stoletja že deluje CMD, darujemo že za pol stoletja!

VAŠA ŽELJA

bo izpolnjena, ako boste inserirali v božični številki »Slovenskega Naroda«, ki izide posebno pestra in v povečani nakladi. Zlasti trgovci, gostilničarji in obrtniki naj ne zamude ugodne prilike. Oglase sprejema uprava do 23. t. m. do 18. ure.

Za izpopolnitev naše univerze

Poziv Akademске akcije slovenski javnosti

Ljubljana, 21. decembra.

Nasa univerza v Ljubljani je nepopolna. Manjka ji več fakultet do najvišjega, vsa področja znanstvenega življenja obsegajočega zavoda, ki predstavljajo kulturno žarišče vsakemu narodu. Sedaj obstaja na naši univerzi pet fakultet: filozofska, juridična, teološka, tehniška in medicinska, ki je zopet okrajšana, ker omogoča študij le za pet semestrov. A še teh pet deloma neizpolnitih fakultet nima niti približno odgovarjajočih prostorov.

V sedanjem poslopju, ki predstavlja slovensko univerzo na pogled, se stiskata filozofska in juridična fakulteta, uradi rektorata in fakultetnih oblasti, knjižnice, seminarji, društveni lokali, ki jih predstavlja vmesni hodniki, drugi prostori in prostorčki, v katerih je nakopičeno polno raznih objektov, omar itd., predavalnice služijo obnem za knjižnico in narobe, kakor nanese potreba. Ti že itak natrpani prostori tudi drugače ne odgovarjajo sedanjemu namenu ker je bilo poslopje zgrajeno v čisto druge svrhe: kot deželski parlament, kjer so do prevrata zborovali deželški poslanci. Zato znanstveno življenje naše najviše kulturne institucije trpi, nima razmaha, razvoja — ker nima podlage!

Sedanje skromno tehniško poslopje krije pod svojo streho sploh vse institute in oddelke tehniške fakultete, kjer predstavlja jo n. pr. hidrotehnični inštitut dve do tri podstrešne sobe, dočim obstajajo po srednji Evropi monumentalni hidrotehnični laboratoriji, mladini v nenadomestljiv študijski pripomoček, gospodarstvu v korist in narodu v pomoč! — **Kemični inštitut** je nastanjen v skrajno nehygienjskih prostorih — v realnih kletah, z vlažnimi stenami in zadohlim zrakom, kjer se bavijo slušateljkemiki z eksperimentalnim študijem 6—8 ur dnevno. Tu si morajo pljuča, ubijajo zdravje in revmatizem je njihov stalni spremljevalec. Za te prostore plačuje država letno 96.000.— Din najemnine — devetdesetstisoč dinarjev letno za revmatizem in jetikol! Ali ne bi bil lahko za ta denar zgrajen kemični inštitut in v nekaj letih bi bila država rešena plačevanja najemnine? Ni li to ekonomsko, zdravstvenim zahtevam ustrežajoče in humanitarno — in socialno za študirajoče in za gotovo množico delavcev, ki bi bili pri gradnji novega inštituta nekaj časa zaposleni? Ne bi se dalo to čimprej izvesti, če so že načrti do podrobnosti izdelani in vsi stroški preračunani na skromno vsoto 2 mil. dinarjev? Kaj je to v primeru s 150 mil. Din, ki jih je prejela po prevratu beogradska univerza za zgradbe svojim fakultetam? Kaj je to v primeru s 50—60 mil. Din, ki jih je dobila zagrebška univerza in ljubljanska? — Odkopava se teren za biblioteko. To je vse. Privoščimo, da se gradi in v Beogradu in v Zagrebu. Upravičeni pa

smo, zahtevati drobec onega deleža, ki po vsej pravici ljubljanski univerzi pripada! Videant consules... in vsi oni, ki imajo pri tem kaj besede! — **Rudarski inštitut** začasno domuje v poslopju deželjske doma, ki ga je pred leti v sedanjo uporabo prepustilo socialno ministrstvo. Zadnje čase so bili montanisti in njihovi profesorji kot na žirjavici Vedno bliže je namreč prihajal, dan, ko bi se morali premestiti na Askerčovo cesto brez številke ali pa celo dalje. Sedaj je ta nervoznost odstranjena, ker je delegacija Akademске akcije prejšnji teden prisla iz Beograda zagotovilo, da smo lahko brez skrbi glede tega, kar je dosedaj na naši univerzi obstajalo. Podobna skrb se lahko zopet pojavi. Zato bo najbolje da rudarski inštitut — edini v naši državi — ki že obstaja v Ljubljani, tudi tukaj dobi čimprej svoje novo mesto. Mi ga iz Ljubljane ne pustimo in vsa slovenska javnost naj nas pri tem podpre!

Klinika — bodoči fundament našega zdravstvenega delovanja in študija. To hočemo pa veliko, mogočno, za stoletja postavljeno — ker imamo pravico do zdravja in življenja. Ni prostora za podrobno opisanje sedanjih razmer v ljubljanski bolnici. Neznosno so in — kritično! Zahteva za kliniko, bo zahteva za naš celoten delež. Tu se borimo za naše zdravje in ne bomo odnehali. K temu se bodo morali še pridružiti ostali semestri medicinske fakultete, da bo zdravje slovenskemu narodu zagotovljeno. Klinika bo — vreden spomenik kralja Aleksandra I., Zedinitelja. V njej bodo našli zatočišče in pomoč bolni trpni slovenski ljudstva, ki bo na veke ohranil spomin na kralja Trpina-Mučenika.

To so najvidnejše potrebe naše Aleksandrove univerze in še več jih je... Slovenec — Slovenka! Prislunhi glas mladine, združi z njenim svoj glas, zlij svojo voljo z njeno voljo, da bodo naše zahteve bučale kot največji zvon, ki dobi, opominja in ne izzevni!

Za naš pravični delež

Akademska akcija za izpopolnitev univerze si je stavila v svoj program, izvesti srečnice prireditve, kjer bo zainteresirala najširšo slovensko javnost za potrebe naše univerze. Ta prireditve bo manifestacija naših upravičenih zahtev. Zato se obračamo na vse kroge našega kulturnega gospodarskega in političnega življenja — s pozivom da se nameravane prireditve v čim večjem številu udeležijo in s tem pokažejo razumevanje za teženja svoje mladine

Borimo se za fundamentalno afirmacijo našega narodnega, kulturnega in gospodarskega življenja.

Akademska akcija, v imenu slušateljev uriverze kralja Aleksandra I. v Ljubljani.

Morilec Govedič

pred sodniki

Zverinski umor 16 letnega vajenca Branka Pušaverja — Morilec obsojen na smrt

Maribor, 21. decembra

Našim čitateljem je gotovo še v spominu zverinski umor v Kamnici pri Mariboru, ki je razburil mesto in okolico. Zadnje dejanje krvavega zločina se je danes dopoldne odigralo pred velikim kazenskim senatom, ki je sodil morilca Bruna Govediča. Obširna obtožnica slika dogodek kakor sledi:

Bruno Govedič, 28letni brezposelni trgovski pomočnik, je obtožen, da je 9. novembra v Pirkerjevem janku pri Kamnici umoril 16-letnega trgovskega vajenca Branka Pušaverja, tako da ga je večkrat udaril s kammnom po glavi in mu zadržal vrat z vrvice ter mu odvil 5400 dinarjev.

STORILEC DEJANJA

Obdolžen Govedič je iz poštone trgovske družine. Tudi obdolženec se je hotel posvetiti trgovskemu poklicu. Ko je dokonal dva razreda meštanske šole, je postal trgovski vajenec. Nato je bil vse do leta 1933 zaposlen kot pomočnik v trgovini Miloša Oseja v Mariboru. Po odslužitvi vojaškega roka Govedič ni našel več zaposlitve. Bil je tri leta brez posla, dokler ni dobil majhenkosti zaslužek kot akviziter za čepel. Do lanskega leta je obtoženec življal pri starijih, ki so ga vedno podpirali. Lani pa se je radi nekih denarnih zadev z očetom spri, naskar mu je oče prepovedal, da bi se vrnil v družino.

ZRETEV ZLOČINA

je 16letni trgovski vajenec Branko Pušaver, sin sodnega kancista v Mariboru. Mladenič je bil v krogu družine deležen dobre vzgoje. Starši so ga vedno navajali k najstrožji poštenosti. Njegov namen je bil, da bi se dočel šolal. Ker pa ni kazal za šolo posebnega zanimanja, so se starši odločili, da ustrežejo njegovji želji in ga meseca septembra letos dalj v uk k Maksu Kotniku, ki ima manufakturno trgovino na Grajskem trgu 1. Branko je že takoj spocetka pokazal odlične sposobnosti v trgovini in tudi neomajno poštenost. Kotnik ga je zlasti v tem oziru prejelčeval. V ta namen je nekot natrosil več 10dinarskih kovancev med oblake, ki jo je moral Branko pospraviti, tako da je izgledalo, kakor bi bil v denar kak kupec po zabil v obliki. Vajenec pa je vse te kovance sprodi, kakor jih je bil v obliki našel, izročil gospodarju. Zato je vajenec vedno pošiljal na pošto in v druge trgovine. Veak ponedeljek je prenašal denar, ki ga je njegov gospodar izkupil v teku tedna za prodano

obleke tvrčke »Abozac, trgovcu Prcacu na Glavnem trgu.

POTEK KRVAVEGA DEJANJA

kakor ga prikazuje obdolženec, ki dejanje sicer priznava, je bil sledeč: Obdolženec je poznal trgovca Kotnika že iz šolekih let. Za časa brezposelnosti ga je Govedič stalno obiskoval v trgovini. Včasih je v trgovini tudi kaj pomagal. Tako je v nekaj primerih neel za j tuji denar k Prcacu. V trgovini se je seznanil tudi z vajencem Pušaverjem. Govedič trdi, da sta se z vajencem dogovorila, da poverita denar. Pri delitvi sta se stopila in je pri tem dočkal ubil. Ta zagovor pa ni resničen. Obdolženec s Pušaverjem ni imel nikakega dogovora, pač pa je imel Govedič za celo dejanje pripravil podroben načrt. Pri enem svojih obiskov pri Kotniku, je obdolženec skrivaj snel s neke oblike prodajni listek. Ko je Pušaver dne 9. novembra dopoldne nesel denar k Prcacu, je Govedič stopil za njim in ga pred trgovino dohitel. Pokazal mu je prodajni listek rekoč, da ga je poslal z listkom za njim Kotnik z naročilom, da naj predno odda Prcacu denar inkasira še kupnino za obleko, za katero je prinesel listek. Obdolženec mu je dejal, da je kupec v Kamnici. Tako sta oba odšla proti Mariborskemu otoku, kamor pa nista mogla, ker je bil most zaprt. Zato je Govedič peljal vajenca nazaj v Pirkerjev jarek. Ko sta prišla do sredine, je pograbil kamen in ga udaril zadržaj po glavi. Pušaver je že po prvem udarcu, nato mu je morilec zadal še več udarcev. Ker je nesrečni deček močno hropel, je obdolženec vrzel žrvj zaniko okrog vratu in jo tako krepko zatisnil, da je vajenec prenehal hropeti. Nato mu je vzdel ves denar in ga zavlekel po potoku na bolj skriti mesto. Tu ga je v strugi skrnil tako, da je truplo zakopal in skrnil deloma s peskom in kamenjem, deloma z dračjem. S peskom je Govedič odšel proti Dravi, kjer si je izpral obleko in roke ter se vrnil v mesto. Z uropanim denarjem je plačal dolgeve, ostali znesek pa je skrnil z okrvavljenem arajoz vred v nekaj klubki sobi Narodnega doma v obliki večke stenake ure.

Tako obtožnica. Morilec pa ves čas vstraja pri trditvi, da sta z vajencem denar poverila in je ubil Branka v silobranu, ko sta se pri delitvi denarja dejansko spopadla.

Zanimanje za proces je tako veliko, da je sodna dvorana nabito polna, ljudje pa so na položju tudi, vse hodnike in stopnišča. Sod-

snemu senatu predseduje dr. Tombak, predsednik pa so cos. Lenart, dr. Tursta, Kotnik in Lečnik, obtožbo pa zastopa državni tožilec Sever. Obtožena branj odvetnik dr. Bošnjanič.

Govedič je lepo oblečen in popolnoma mirno odgovarja na vsa vprašanja in ne kaže kesanja za svoje zverinske dejanja. Ko so mu pokazali dve vrvice, je med njima takoj spoznal ono, s katero je zadavil svoj žrvj. Ker je Govedič vse priznal ni ni bilo pričee je razprava hitro končala. Ob 11.15 ee je sodni dvor umaknil k posvetovanju in je bila ob 12. objavljena sodb, s katero se Govedič obsoja na smrt na vešilih.

Kaj je s smuko v planinah?

Ljubljana 21. decembra. Bolj redki so bili snovi z naših planin v rajejo ee smučarji, tem več je bilo pa radovednežev, ki so jih po mestu ustavljali in izpraševali, kako je s smuko v planinah. Božični prazniki so predurini in mirno lahko rečemo, da je na tisoče smučarjev, ki so komaj čakali, da bi porabili praznike za smuko vsaj v planinah, če že po naših hrih in gričih ne bo snega. Zato ni čuda, da se vsi tako zanimajo za snežne razmere v planinah. Vremenska poročila nso vedno točna in zanesljiva, v tem pogledu bo treba še več uvidenosti onih, ki mislijo, da je glavno, da se privoabi v planinske postojanke in smučarske domove čm več smučarjev, ne glede na to, ali se bodo mogli smučati ali ne.

Vremenska poročila so bila v četrtic in petek dokaj ugodna. Rečeno je bilo celo, da je ponekod smuka izvrstna in vendar so ostali smučarji povečini doma. In prav so storili. Z malimi izjemami je namreč v planinah tako malo snega in še ta je zamrzjena, da o smuki ne more biti govora. Na Kravcu ee imelj večraj kotnik, toliko ugodno smuko, samo v kotlini na severni in severozapadni strani doma, dočim je drugod snega malo in ker stje ves dan snolce, je sneg tudi trd. Solnce namreč ni tako močno, da bi ga moglo sproti vsak dan zmečhati. V planinah je pa že več dni krasno vreme in odkar je po kratkem južnem vremenu sneg zamrznil, ga sočne ni več odhajalo. V splošnem Kamniške planine in Karavanke nimaajo za smuko ugodnega snega. Edino v Triglavskem gorju so snežne razmere nekoliko ugodnejše. Na Vršiču je tudi na prioknih straneh sneg skorajst, za smuko neprimeren. Na Korni je sneg suh, za smuko dober v smeri proti Bogatlnu, na prioknih straneh ima pa tudi skorjo. Pač je pa v planinah krasno vreme, ves dan sijje toplo solnce kakor v maju in celo muhe so se pojavile okrog planinskih domov, kar je v tem letnem času pač redko. Kdor si želi iz dušee megle na prijetno solnce, bo lahko šel v planine čez praznike, ne svetlovali bi pa smučarjem, ker si sebi snuči, ker so izgledi za smuko zelo neugodni. Če ne bo novega snega, bo torej tudi letošnji božič brez smučake ratarja, kakor je bil lanski.

Teh vrstic namo napisali, da bi odvračali smučarje od planin, temveč samo z namenom opozoriti jih pravdašno, da ne bo razočaranja in večinoma tudi upravičenega za bavljanja, češ, naj smo štjali po listih, da je smuka ugodna v resnici pa ni.

„Zlata“ nedelja v Ljubljani

Ljubljana 21. decembra. Od „zlate“ nedelje smo si letos obetali vsaj za en dan zlate čase. Trgovci so nas opozarjali na njo menda ves mesec kar je bilo v resnici potrebno ko so ljudje tako pozabljivi. Letos pišemo neprestano, da je konec krize, kakor smo prejšnja leta pisali, da prihajajo še slabši časi, težko je pa reči, za koga so se vrnili boljši časi saj se vedno vsi tožimo kakor smo se pač navadili v letih krize. Menda drug drugega dolžimo skrivaj da smo se otesili krize ter preživljamo zlato konjunkturo. Upamo vsaj, da niso tako slabo mislili o nas trgovci.

Menda niso bile izložbe še nikdar tako vabljive v Ljubljani pred božičem kakor

letos in nedvomno se ni kazalo v njih vsa leta krize toliko optimizma kakor letos. Izložbe vabijo s vsem najlepšim, duhoviti aranžeraki izumi opozarjajo ljudi na lepoto blaga ter božične darove. Ne smemo reči, da vse to ne utinkuje, vendar so ostali še mnogi meštani rezervirani. Včeraj bi naj posvetili ves dan božičnim nakupom, toda trgovin se niso nič manj izogibali kakor prejšnja leta, ko je bila kriza še oficijelno priznana. Sploh so postali meštani zadnje čase sopot zelo zaspani. Nobeni lokalni dogodki jih ne razvnamejo in meglja je tako gosta, da človek v resnici lahko ves dan sladko spi. Mnogo bolj živahno je bilo na naših ulicah pred Miklavžem, ki je v Ljubljani bolj popularen kakor božič.

Kljub vsemu trgovci niso se izgubili v sega upanja. Dobro vedo, da se meštani razvive navadno šele tik pred »namenitimi« dnevi. Če ni bila včeraj nedelja zlata, bo pa četrtek pred božičem vsaj srebrn. Meštani odkivajo, dokler se da, končno se pa vendar ne morejo otesti mogočnega prigodnega vpliva. Casi se sicer niso zboljšali toliko, da bi prakta smela računati z zlato valuto, toda čeprav bi se celo poslabšali, bi ljudje tega ne smeli upoštevati. Dobro veste, da ni nihče hotel upoštevati vsa zadnja leta, da je kriza, zato je prav, da tudi konzumenti vsaj enkrat na leto počejjo priznati slabih časov, kakor jih niso trgovci pred zlato nedeljo.

Velika razstava krilatih pevcev

Ljubljana, 21. decembra.

Za božične praznike bomo imeli sredi Ljubljane ljubko in pestro razstavo in tekmo kanarčkov žlathnih vrvicev, ki jo priredi Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevko pod pokroviteljstvom predsednika mestne občine ljubljanske g. dr. Juro Adlešiča, na ženski učiteljski šoli na Resljevih c 10.

Razstava bo letos ena največjih te vrste, saj bodo na njej zastopani naši najboljši rečji iz Ljubljane, Celia, Maribora, Kranja, Trbovelj in Zagreba, ki bodo tekmovali za prvenstvo v državi. Lahko trdimo, da tako obširne razstave v naši državi še nismo videli, zato je za omenjeno društvo letos poklicalo za ocenjevanje kanarčkov inozemnega strokovnjaka g. H. Ascherja iz Monakovega, ki bo ocenil vse pevice in določil let prvaka. K omeni in na razstavo bodo pripušeni le čistokrvni pevci z rodovništvom, da bodo ljubitelji lepega in predvsem čistega petja imeli najboljšo priliko spoznati pravega pevca vrvicev, kajti mnogi so v zmoti, ki kupijo pod tem imenom kanarčka in mislijo da je pristni vrvicev. Največkrat se zgodi, da ljudje nasedejo zvitemu prodajalcu, ki trdi moji kanarčki so pristni, da žlathni vrvicev a jim je največkrat lepo in čisto petje španska vas. Mesto, da bi mehko trople in doneče prepevali, pa čivkajo in kriče, da gre skozi ušesa. Razstavljeno bodo tudi odklovanja, ki jih je društvo namenilo najboljšim rejcem a zdravo in čisto ptičjo hrano bo pa razstavila znana veletrgovina s semeni Sever & Co. iz Ljubljane.

Kletke po načrtih društva bo pa razstavil član in odbornik društva g. Jurj Jugovič.

Razstavo bo otvoril ob navzočnosti povabljenih gostov in funkcionarjev društva na sam božič dopoldan ob 10h pokrovitelj razstave g. dr. Juro Andlešič.

Na štefanovo dopoldne bo imel tajnik društva g. Kelnarčič predavanje o petju in življenju kanarčka vrvincev, popoldne ob 16 do 16.20h bo pa Radio oddajna postaja Ljubljana prenašala petje najidealnejših pevcev, ki bod na tekmi dosegli prva mesta.

Na razstavi bodo prodajali tudi srečke in komur bo sreča naklonjena bo lahko dobil kanarčka za en Dinar. Razstava bo odprta vse tri praznike in bo nudila vsakomur, zlasti pa šolski mladini in malčkom obilo srečnega razvedrila. Vstopnina bo malenkostna in bo čisti donos uporabljen izključno za prehrano ptic pod milim nebom, da si bo vsak obiskovalec v svesti, da je tudi on prispeval za lačne želodčke ptičkov, ki nam bomo spomladu vse sotoero povrnil.

Beležnica

KOLEĐAR

Danes: Ponedeljek, 21. decembra katoličani; Tomaž, Tomjajav.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matca: Maharadžina ljubezna. Kino Ideja: Elive Brook — Sherlok Holmes.

Kino Sloga: Dubarry. Kino Unjon: Taras Buljba. Kino Mosče: Ciganska raspešdija. Kino Kodeljevo: Duše pod bišem in v krajevstvu zlatotoga.

Prva produkcija gojenecv drž. konservatorija ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani.

Atena: Božična igra ob 16.30 v dvorani Delavske zba ce.

Podobor društva Rdečj kržj: cerkveni koncert ob 20. v frančiškanski cerkvi.

SK Ilirija: občni zbor ob 20. v mali filharmonični dvorani.

DEZURNJE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Garjus, Može, Zaloška cesta.

SPORT

Prvenstvo jugoslovanskih univerz v teku na 12 km

Akademski sportni klub na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani priredi v četrtek, dne 28. januarja 1937 na Rakitju prvenstvo jugoslovanskih univerz v teku na 12 km. Pravico nastopa na teh tekah imajo redni slušatelji univerz v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu ter pravne fakultete v Subotici in filozofske v Skoplju. Razen teh pa imajo pravico nastopa tudi absolvirani slušatelji, ki jim na dan tekme še nista posejki dve leti od absolutorija. Diplomirani slušatelji pa nimajo pravice nastopa. Pred startom bo moral vsak tekmovalce predložiti akademsko legitimacijo oziroma potrdilo univerzitetnih oblasti o času absolutorija.

Tekme v teku veljajo kot specialna panoga in kot prvi del klasične kombinacije.

Prijave je treba poslati najkasneje do 20. januarja 1937 na naslov: Akademski sportni klub, Ljubljana, Univerza. Tekmovalci, člani akademskih smučarskih oziroma sportnih organizacij morajo poslati prijave preko svojih klubov. Prijavitelj je treba ali tekmuje tekmovalce v teku kot specialni panogi ali za kombinacijo ali za oboje. Prijavitelj ne ni.

Tekme se vrše v četrtek 28. januarja 1937 ob 11. dopoldne. Proga bo dolga 12 km in bo imela približno 120 m višinske razlike. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnik JZSS.

Zrebanje starinega vršinega reda bo v sredo 27. januarja ob 20. uri zvečer na Rakitju v gostilni pri Logarju.

Vodstvo tekem bo objavljeno naknadno. Zmagovalce dobij naslov »Prvak jugoslovanskih univerz v teku za leto 1937«. Eventuelno prehodno darilo bo razpisano naknadno.

Rezultati bodo objavljeni na dan tekem ob 15. pop. na Rakitju v gostilni pri Logarju.

Akademski sportni klub si pridružuje pravico za morebitne potrebne izpremembe tega razpisa. — Akademski sportni klub.

— SK Ilirija (Hockey sekcija). Danes ob 18. važen estanek sekcije v posebni sobi kavarne Evrope. — Načelnik.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

21. decembra, ponedeljek zaprti. 22. decembra, torek zaprti. 23. decembra sroda Kralj z neba, Premiera. Izven. 24. decembra četrtjek zaprti.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

21. decembra ponedeljek zaprti. 22. decembra torek La Boheme. Red A. 23. decembra sroda Botra smrt. Red Sreda 24. decembra četrtjek zaprti.

Obštna Ljubljana, Mestni pogrebni zavod

F

Umri je danes ob pol 1. uri ponoči naš ljubljani oče in praded, gospod

Martin Breznik

NADUCITELJ V P. TER STAROSTA LJUBLJANSKEGA UCITELJSTVA

previden s svetotajstvi za umirajoče, v 87. letu starosti.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v torek, dne 22. decembra 1936, ob 3. uri popoldne iz hiše Zlouti, Cesta na Rožnik 29, na pokopališče k Sv. Križu. Prosimo tihega sožalja.

LJUBLJANI, dne 21. decembra 1936.

Zaključna rodbina ALFONZ BREZNIK in ostalo sorodstvo

DNEVNE VESTI

Slovenska pevka poje v Berlinu. Operna pevka Vera Majdic je pela snoci od pol 20. do 21. ure v berlinskem radiu ter se je ta koncert silila na kratke valove Berlin tudi v Jugoslaviji. Kakor znano je bila Vera Majdic angažirana na drzavnem gledališcu v Kasselu za opero in sicer za stroko, ki jo označujejo v Nemčiji kot »zanimivo«; Majdicova je bila prva zanimiva (interessante) pevka. Letos poje Majdicova v Berlinu, ker kaselsko in berlinsko gledališce zamenjujeta svoje člane kot goste. Te dni je pela na berlinski operi tudi bivša naša primadona, gospa Zdenka Zikova in zela s svojo »Tosca« sijajen uspeh. Današnji listi so poročali o tem gostovanju s prav izrednim zadovoljstvom in s priznanjem, ki je vprav nenavadno toplo. Gospa Zikova je gostovala v zadnjih dneh na drzavni operi v Varšavi in so prinesli tudi varšavski dnevnik njene slike. Zeleli bi slišati Vero Majdicovo po dolgem času tudi na našem odru. Kakor čujemo, se nam obeta gostovanje Zdenke Zikove še v letošnji sezoni.

Opozorjamo rezervne oficirje, da se bodo legitimacije izdajale le do 31. januarja 1937. Udruzenje rezervnih oficirjev - pododbor Ljubljana.

Rjbane pri Bledu. Poslovali so je od nas splošno priljubljeni želski upravitelji g. Milan Vrežec. Vrgali nam je otroke s pravo obolevsko ljubeznijo, za kar se mu starši pristožno zahvaljujejo. Da so ga otroci ljubili, dokazuje to, da so glasno jokali, ko se je poslovil od njih. Svojega ljubljenskega učitelja ne bodo pozabili, obranili ga bodo v trajnem spominu. Bil je nad 15 let upravitelj šole v Ribnem, tudi rojen je bil v Ribnem. Prijubjen je bil po vsem kraju. Vredil je tudi pevsko društvo na Bledu, bil je tudi član Skole. Poučeval je tudi na obrtni šoli na Bledu in Jesenicah. Ker se ni smoglo vsaj posloviti od njega, mu na tem mestu izkazamo srčno zahvalo za trud in veliko ljubzen. S katero je vzgajal naše mlade. Željmo mu vse najbolje na novem službenem mestu. Očevčevam pa čestitamo, ker so dobili tako dobrega vzgojitelja otrok.

KUHINJSKE POTREBŠCINE
FRANC GOLOB
LJUBLJANA WOLFOVA 8

Naše dopisnice s slikami. Naša poštna uprava je izdala v svrhu turistične propagande dopisnice s slikami že v treh izdajah. V prvi izdaji so bili zastopani od naših krajev Bohinjska Bistrica Triglavom, Bohinjsko jezero, Celje - Stari grad, zdravilišce Golnik, Jesenice, Kranjska gora poleti in pozimi, Lece s Karavankami, Ljubljana z Gradom, Maribor - Glavni trg, Metlika, Ormož, Pohorski dom, Rogaska Slatina - zdravilišce in Trlič v drugi izdaji pa Črna pri Prevaljah, Dom na Mrzlici, Gorjki grad, Konjice, Kranj, Litija, Ljubljana z gradom Ljubljana s pogledom na Kamniške planine, Lutomer, Maribor, Metlika, Mežica s Peco, Novo mesto, Ormož kopališče, Ribnica, Rocca Slatina, Slatina Ranceni in Škofja Loka.

Promocija. Danes sta bila promovirana za zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva brata Huberta in Janes Rupreht, sinova ravnatelja Zadrzne hranilnice v Ljubljani g. Huberta Ruprehta. Čestitamo!

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nizka megla, stalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 13. v Zagrebu 9. v Mariboru in Skoplju 7. v Beogradu in Sarajevu 5. v Ljubljani 1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 777.6. temperatura je znašala -2.9

Zasledovan ponarejalec denarja. Varnostna oblastva zasledujejo 66letnega fotografa Franceta Rupnika iz Postolne, pristojnega v Logatec. K se je pečal s ponarejanjem 1000 in 100dinarskih bankovcev. Rupnik je bil zaradi ponarejanja denarja že trikrat kaznovan, a kajni niso zalege in se je ponovno lotil opasnega posla. Rupnik je pred aretacijo pobegnil.

Neznana mrljica so našli pri Zagrebu. Včeraj popoldne so našli v bližini Vesavet pri Zagrebu v gozdu mrljica. Gre za 40 do 50 let starega možaka, ki je imel na sebi samo srajco in spodnje hlače, obleka je pa ležala v bližnjem grmu. Iz Zagreba sta izginila približno pred enim mesecem odvratnik dr. Niko Krekovič in upokojeni mestni delavec Filip Pečnik. Najbrž so našli truplo enega izmed njih.

Kakor vedno

Izgotovi tudi letos vse do srebe svečer odane obleke v kemično čiščenje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila do božičnih prasmikov tovarna

JOS. REICH

—lj Posipajte hodnike! Letos najbrž ni v modi posipanje poledenih hodnikov, ker so bili dolelej le enkrat posuti, poldica je pa skoraj vsako jutro. Dolelej je bilo zaradi tega že nekaj nesreč. Meščane bi bilo treba vselej posebej opozarjati na predpje, da morajo posipati ob mrzuo hodnike pred svojimi hišami, ker na to tako radi pozabijo. — Na asfaltnih cestah pri nas pogosto padajo konji. Tudi tega mučenja živali bi ne smeli mirno dopuščati. V velikih mestih, kjer je večina cest asfaltnih, imajo konji posebne gumijevе podkve. Do tega pri nas vedmo še ne bo tako kmalu prišlo, zato pa bi bilo potrebno, da bi občina dala posipati spolzke ceste ob mrzlem vremenu.

—lj Letošnja božična prometnih redarjev. Ljubljanski prometni stražniki bodo obdarovani tudi na letošnji božični večer po avtomobilistih, pa tudi po drugih, ki jim tako izkazuje majhno pozornost, v priznanje za njihovo naporno in odgovorno službo. Ta hvalevredni občija obdarovanja prometnikov na božični večer so tudi pri nas toplo pozdravili vsi, ki se žele tem potom zahvaliti prometnikom, da so jih s spretnim vodenjem varno vodili čez križišča. Avtoklub se je rad odzval prošnji, da tudi letos porazdeli darila, kar se bo zgodilo na božični večer ob 17.30. Darovalci, ki sami ne bi izročili svojih daril na mestu imajo možnost, da to store preko tajništva Avtokluba (Kongresni trg 1.-l., tel. 21-93, Kazinske postlope). Darila je treba izročiti tajništvu najkasneje do četrtka 24. t. m. popoldne. Razumljivo je, da se sprejemajo darila tudi od neavtomobilistov.

—lj V mestni hiši na Jegličevi cesti silno štedijo z razsvetljavo, posebno na dvorišču, kjer brlja dve žarnici, to pa samo do 20. Potem nastane na dvorišču egipčoska tema. V šije odkrili se skrivajo ljubavni parčki in pa razni nevarni elementi, ki ogrožajo celo varnost hišnih stanovalcev. Mestna občina govor ne bi utrpela posebne škode. Če bi po skrbeh za primerno, so razsvetljavo tega dvorišča.

—lj Božični koncert v pomoč socialnim akcijam. Občinstvo ponovno opozarjamo, da priredi podobor Rdečega križa v Ljubljani drevi v frančiškanski cerkvi božični koncert v pomoč socialnim akcijam. Program koncerta, ki se prične ob 20. je zelo bogat. Vstopnine ni. Hvaležno se bodo sprejemali samo prostovoljni prispevki.

—lj Prejšnja mestni občini. Posestnik iz Področnika nam piše: Klanečnik tak Drenikovega posestva je zlasti ob slabem vremenu tak, da s človek doblo premišli predno nadaljuje pot preko njega proti Šišenskem vrhu odnosno proti Švicariji. Na

obeh straneh je obilo trnja, poleg tega je pa svet človek in tako si v nevarnosti, da si ograda robe ali raztrga hlače, povrhu pa še zlomí roko ali nogo. Prosimo mestno občino, naj poskrbi, da se bo trnje odstranilo in napeljalo nekaj gramoza, da bo mogoče lo pot sploh uporabljati.

—lj Posebnosti s sejma božičnih drevesc. V Zvezdi, sredi parka, prodaja podjeten možak narejenca drevesca, ki zbuja jo še tam več pozornosti, ker so potarvana. Tako lahko kupite srebrno, vijoličasto ali kakršno si bodi jelko. Toda meščani gledajo na te izdelke nekoliko nezaupljivo, čeprav je blago solidno.

—lj Copatna akcija društva Rdečega križa. Članice prireditvenega odseka podobora društva RK v Ljubljani in samarijanski odred so začeli z delom copat. Ze iz došlih poročil samo deseti ljubljanskih osnovnih šol je razvidno, da je nad tisoč učencev nujno potrebnih toplih copat. Pripravljene so pridne roke, le materiala je še veliko, veliko premalo. Ponovno prosjma da zbere odložene nogavice, copate, klobuke, suknene, platene, tapeniške in bombažaste krpe, ostanke volne, bombaža, vrvice in kakršne koli usnjene predmete, kar vse se da predelati v copate, ter pošljete našemu odboru Gosposvelska cesta 2-11. al; nas obveščate z dopisnico ali telefonično na št. 32-18. Pisarnica je odprta od pol 8. do 2. in od 3. do 6. popoldne.

—lj Koncert češke glasbe v veliki fiharmonijni dvorani. Drevi ob 18.15 prirede gojnici drzavne konservatorija koncert češke glasbe in Jugoslov.-češkoslovaška liga opozarja svoje članstvo nanj v želji, da bi se ga udeležilo v čim večjem številu.

—lj Ne pozabite, da je danes zvečer I. produkciji gojencev drz. konservatorija, ki nosi naslov Češka glasba. Začetek je ob četrn na 7. spreodi se dobe v knjigarni Glasbene Maticice po 2 Din.

—lj Šolska božična narodne in meščanske šole na Viču bo v sredo 23. t. m. ob 15. v šolski telovadnici. K udeležbi se vabijo stari obdarovanev ter vsi množični darovalci, ki se jim tem potom ponovno najtopleje zahvalujemo za poklonjena darila.

—lj Božična gra. žive jaslice. Stare božičnice, Kaj si želite lepšega za mlada srca? Stariši, pripeljte otroke 21. decembra ob 16.30. v Delavsko zbornico. Za krtje strokov plačajo odrasli 5 Din, otroci 3 Din. Atena.

—lj V vlakcu je umrla. V soboto zvečer je v dolenskem vlakcu, ki pripelje v mesto ob pol 21. umrla 10letna posestnikova hči Marija Zore iz Gorje pri St. Janžu. Deklico, ki je obolela na davici, je poslal zdravnik v ljubljansko bolnico, kamor jo je spremljal oče. Stanje uboge deklice se je pa v vlakcu tako poslabšalo, da je umrla že nekaj ur pred ljubljano, in sicer v nabito polnem vagonu. Vagon so sicer kasneje razkužili. Ljudje, ki so bili v njem, pa so se razšli že popreje na vse strani.

—lj Tatovi ne kradejo samo možkih kofes, marveč tudi ženske. Polcija meni, da so na delu tudi tatice. Te dni je neka ženska odpeljala žensko kolo in sicer izpred trgovine Konzumnega društva v Šiški. Kolo, ki je znamke »Wollfliger«, je last Albine Čarjare iz Šiške in vredno 1100 Din. V soboto pa je bilo ukradeno kolo Uršuli Zgajnarjevi in sicer izpred Delavskega doma na Gosposvetški cesti. Kolo Zgajnarjeve je znamke »Glonac«, vredno 800 Din.

—lj Ukraden sod benina. Iz barake podjetja Res na Aškerčevi cesti so neznan; odpeljal v petek železen beninski sod, z napisom Schell in št. 14645, v katerem je bilo še 40 litrov benina. Neznanci so oškodovatelj podjetje za približno 600 Din. Mariji Fretetovi pa je neznanka ukradla te dni v cerkvi Sra Jezusovega zavoj obleke. V zavoju je bil ženski plašč, črno krilo, nekaj me-

trov črnega kjo ta in nekaj platna. Tatice je jagnjila iz cerkve, ne da bi postal kdo pozoren nanjo, najmanj pa oškodovanka sama. Mariji Zajčevi s Stožice pa je neko ukradel z mlakarškega vozčka, ki ga je za hip pustila na Aleksandrovi cesti brez nadzora, moder prt in dežno plahlo v vrednosti 100 Din.

—lj Zaradi potelice je spet zelo trpela vprezna živina, zlasti konji, ki so padali zlasti na Miklošičevi cesti. Na Miklošičevi cesti so davi pobirali tri konje, na Aleksandrovi cesti pa enega. Promet je davi spet ovirala gosia megla in je moral tramvaj voziti s prigranami lučmi, ravno tako tudi avtomobili, ki so se morali v teh dneh izredno goste megle posluževati reflektorjev kakor ponoč.

—lj Vlom v stanovanje. V četrtek popoldne je vlomil neznanec v stanovanje Jerice Sren v Usnjarski ulici 1. Odnesel je 2000 Din gotovine, ki jo je našel v omari.

—lj Rokavice, nogavice za dame »Prigor, Tyrševa cesta 8.

Iz Trbovelj

— Proračun cestnega odbora: V soboto je bil na tukajšnji občini razgrnjen davkoplačevalcev na vpoed proračun sreskega cestnega odbora za prihodnje proračunsko leto. Proračun izkazuje 882.335.— Din dohodkov in Din 1.233.218.— izdatkov, znana torej primanjkljaj Din 400.885, ki se bo kril z donosom okrajne cestne doklade na neposredne drzavne davke. — Glavni dohodek v proračunu je prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest v znesku Din 767.298.—, glavni izdatek pa je predviden za nabavo materiala in vzdrževanje banovinskih cest v znesku 750.293 Din. Upravni in pisarniški stroški so predvideni v novem proračunu z Din 21.300.—, za nove zgradbe in preložitve banovinskih cest 14.000.— Din, za odkup zemljiše 30.000.— Din, okrajna cestna uprava bo stala Din 180.800.—, razen tega pa še izdatki za pomožno oobje Din 24.000.—, prispevek občanam za vzdrževanje občinskih in subvenojoniranih cest Din 65.355, za upravne in materialne izdatke je določeno Din 1490.—, za gradbeni sklad Din 10.000.—, za krtje primanjkljaja v proračunu 1936/37 pa Din 60.000.—, Dohodki pa znašajo poleg že omenjenega prispevka banovine še od banovinskih cest Din 28.300.—, od dovoljenj cest Din 496.—, od železniške urve in vzdrževanje dovoljenj cest Din 496.— in od novih zgradb in preureditev prispevek banovine Din 37.750. Proračun bo razgrnjen do 4. januarja 1937 in ima v tem času vsakdo pravico vpogleda vanj odnosno se lahko v odprtem roku pritoži proti posameznim postavkam. Podroba razporeda postavk pa je razvidna iz proračuna, ki je na razpolago interesentom v pisarni sreskega cestnega odbora v Laškem. —

— Božične podpore dobe na občini vsi oni reveži, ki so že dolelej prejemali mesečno ubožno podporo. Božična podpora se bo delila na občini v sredo 23. t. m.

— Semenski krompir dobe kmetovalci tudi za prihodnje spomladansko setev, če ga naroče na občini najkasneje do 27. t. m. v uradu soba št. 4. Krompir bo stal 60 do 70 Din 100 kg.

— Otvoritev banovinske ceste Trbovje-Savinjska dolina: Gradbeno vodstvo za preložitve ceste Trbovje-Marija Reka-Sv. Pa vel objavlja, da je s 5. t. m. ukinjena zapora ceste za težka vozila, avtomobile itd. in da je cestna proga Vrh-Podmeja-Marija Reka in v odseku sedla proti Savinjski dolini otvorjena za vsa vozila brez razlike.

KINO SLOGA
Fenomenalna sopranistka Gitta Alpar v razkošni opereti DUBARRY

MATICA
Svetovni vijolinski virtuoz Vasa Pihoda MAHARADZINA LJUBEZEN Gustav Diessel, Isa Miranda, Attila Hörbiger

UNION
Prekrasni film po Gogoljevem romanu TARAS BULJBA Harry Baur — Danielle Darrieux Danes predstave ob 16. in 21.15; predstava ob 19.15 odpače zaradi produkcije konservatorija.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Znan delavka na narodno-obrambenem polju, Terezija Svetec, je včeraj umrla v Litiji. Bila je žena znanega narodnega delavca, Luke Svetca, notarja v Litiji. Naše narodno ženstvo jo šteje med svoje prve borbnice, ki so se javno udeletovale pri narodno-obrambenem delu. Ubojstva Svetec je rodila l. 1852 kot hč. preprostega, a inteligentnega kmetiča. Njena mati Ravnikarjeva je bila sorodnica slovitega škofa in jezuitskega Ravnikarja. Pokojnikova bodo pokopali jutri na pokopališču v Litiji. Pogreb bo ob 15.15 izpred njenega doma v Litiji. Blagi pokojnik časten spomin. svojem ter sorodnikom pa iskreno sožalje!

— Znamenita knjiga vojnih dobrovoljcev! Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani skupaj z enako organizacijo v Mariboru izda za 20-letnico bojev in Dobruži veličastno knjigo »Dobrovoljci, kladivarji Jugoslavijev«. Knjiga, ki se že stavi, bo edinstvena v slovenski vojni literaturi ter bo pravi dokument sedanjim in poznejšim rodovom o deležu naših vojnih dobrovoljcev pri ustvarjanju Jugoslavije med svetovno vojno. Preko 50 naših vojnih dobrovoljcev je prispevalo dalje in kraje kopise poljubne, izredno zanimive in peestre vsebine za knjigo: uvodoma bo imela knjiga zgodovinski pregled o dobrovoljskem pokretu. Knjiga bo obsegala 720 strani velikega formata 26 x 19 cm, papir in izdelava bosta prvovrstna. Knjiga bo jako bogato ilustrirana. Cena knjige bo z ozirom na poštovno in brezplačno sodelovanje in redakcijsko izredno nizka; v celo platno vezan izvod bo stal Din 110.—, kar je za tako ogromno delo majna vsota. Opozarjamo že sedaj vse Slovence-Jugoslovane, ki razumejo dobrovolje, vse ustanove, knjižnice, podjetja itd., da se naroče na knjigo »Dobrovoljci, kladivarji Jugoslavijev«. Zaradi ugotovite naklade so potrebna prednoročila. V Ljubljani je pooblaščen za zbiranje naročnikov vojni dobrovoljce Čeplak Ferdo. Zunaj Ljubljane zbirajo naročnike s posebnimi nabiralnimi polami drugi vojni dobrovoljci. Direktna prednoročila za knjigo naj se pošljejo na naslov: Sreska organizacija Saveza ratnih dobrovoljca kraljevine Jugoslavije v Ljubljani. Rokaji širma naše domovine in izven njenih meja, naročite se na knjigo najkasneje do 15. januarja 1937. — O knjigi se bo naknadno še poročalo.

— Domača proizvodnja stroje za tekstilno industrijo. Kakor doznavamo, bo pričela znana tovarna papirja J. Bonaf sin izdelovati strojnice za tekstilno industrijo in je potrebna strojna oprema že naročena. Ker se ti predmeti do sedaj v celoti uvažajo, je treba v splošnem gospodarskem interesu pozdraviti to iniciativo.

— Konferenca omladine za mir. Včeraj dopoldne je bila na beograjski univerzi konferenca, ki ji je prisotnovalo okrog 60 delegatov, zastopnikov 40 dijaških, delavskih in drugih mladinskih organizacij, delujočih za mir. Najprej so delegati poslušali poročilo o mednarodnem kongresu Unije za mir v Ženevi, potem so pa razpravljali o nadaljnem delovanju naših mladinskih organizacij za širjenje in poglabitev ideje mira.

— V Gorici. Trst na sveti večer (24. do 27. t. m.) bo peljal naš drugi avto ob 19. uri. Prijavitelji se je (2 fotografiji) z osebnimi podatki najkasneje do 23. t. m. do 9. ure. »Po božjem svetu. Ljubljana, Wolfova 1.

— Vozne oltajšave za rezervne oficirje. Legitimacije za šestkratno enosmerno železniško vožnjo po polovični ceni v vseh razredih potniških in brzovlakov se bodo za leto 1937. pričele izdajati že v decembru. Prijave reflektantov samo s področja ljub. vojnega okrožja naj se dostavijo podpisanimu podoboru, ki daje vsa potrebna pojasnila. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor. Ustmena pojasnila se dobe ob torkih in petkih od pol 18. d pol 19. ure v pisarni podobora.

Iz Ljubljane

—lj Josip Lavrenčič na zadnji poti. Vrečaja popoldne je spremila velika množica pokojnikovih prijateljev, čestilcev in znancev Josepa Lavrenčiča na zadnji poti. Po blagoslovljivi njegovih zemskih ostankov je zapel zbor Glasbene Maticice pod vodstvom dirigenta g. Venturinjaja »Uslihi nas, gospode, potem se je pa razvil izpred Leonišča veličastni žalni sprevod proti pokopališču. Z vneli težko obloženemu vozu je sledil vos s pokojnikovo krsto, potem so se pa razvrstili pokojnikov svoji in sorodniki, za njimi pa njegovi čestilci, prijatelji in znanci, med njimi vodja primorskih Slovencev g. dr. Josip Wilfan, ljubljanski poslanec g. Rajko Turk, podpredsednik banovinskega odbora JS dr. Otmaz Pirkmajer, načelnik Adolf Ribnikar, predsednik »Sodec in bivši ban dr. Dinko Puc, ravnatelj ženske realne gimnazije in bivši načelnik prosvetnega oddelka Josip Brennik, predsednik ZKRD prof. Jeran, glavni urednik listov konzorcija »Jutra« in predsednik JNU g. Stanko Virant, predsednik Vodnikovih društev g. Rasto Pustoslavšek, predsednik Tiskovne zadruge dr. Oton Felčič, univ. prof. dr. Alfred Šenko, predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebek, senator dr. Gregorin, predsednik inženjerške zbornice ing. M. Pirkmajer, ravnatelj Zadržnih papirnic dr. Pavlin, viši državni tožilec v p. dr. Grasselli, dr. Milko Bregar, predsednik pivovarne Unien šaraban, mnogi uredniki »Jutra« in »Slovenskega Naroda«, nameščenci Narodne tiskarne z ravnateljem Jeranom, Pod mostom na smartinski cesti so zapeli pevci »Blagor muce, potem se pa krenil žalni sprevod na pokopališče, kjer so položili nepoznane pokojnika k večnemu počitku.

—lj Še k predstavi »Cavallerie« v ljubljanski operi. Glede na kritiko o vprizoritvi »Cavallerie« in Bajazza« v ljubljanski operi izjavljamo v imenu gledaliških abonentov, da docela soglašamo z opazkami g. referenta v »Slovenskem Narod« in pripomnjamo, da je bila kritika še izredno prizanesljiva. Kako naj se dvigne posest naše opere pri takih predstavah naj prosodi sam gospod ravnatelj. — Več abonentov.

—lj Seja mestnega sveta. Jutri ob 17 bo v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva javna seja mestnega sveta ljubljanskega. Na dnevnem redu so poleg naznanil predsedstva odobravit zapisnika zjadne seje in poročila odposlanih članov mestnega sveta o stanju blagajne poročila finančnege, gradbenega, obrtno industrijskega, tro-

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din prekljci

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

ZIMSKE SUKNJE

boljše vrste Hubertus nepremočljiv 250 Din. perilo in vsa praktična oblačila udi po teklatnih cenah Presker. Sv. Petra cesta 14. 6. R.

Svede najfinejše norveško RIBJE OLJE iz lekarne DE. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI

se priporoča bledim in slabotnim osebam.

KLISEJE

JUGOSLAVIJA

Naš čaj

je najboljši domači čaj, ki ga pripravi naša kuhinja. NAD ČAJ dobite v spec. tovarnih.

KMETIJSKA DRUŠVA V LJUBLJANI

ZA BOŽIČ

Najlepše darilo, je »Krekoz« perilo; samo pri Krekoz, Tavbarjeva ulica 3. 3254

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopaketka dobite pri L. POGANIK Bohoričeva ul. št. 5.

DOPISI

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

GOSPOD

z dobro službo želi znanja s samostojno damo, vdovo ali ločenko do 28 let. Na premoženje in poklic se ne osira. Samo resne ponudbe s poštnim naslovom je poslat na upravo »Slov. Narod« pod »Božič«. Tajnost strogo zjamčena. 3900

ADRIA

Do ne dobiti precejšnjega praznka, pravi

Založni in potrjeni sporočamo vsem prijateljem in znancom, da je naša ljuba babica, tašča, sestra in teta, gospa

Terezina Svetec

VDOVA PO NOTARJU IN POSESTNICA

previdenca s svetotajstvi dne 20. t. m. dopoldne umrla. Pogreb bo v torek, dne 22. decembra t. l. ob četrn na štiri (ob 15.15 uri) popoldne z njenega doma v Litiji na farno pokopališče.

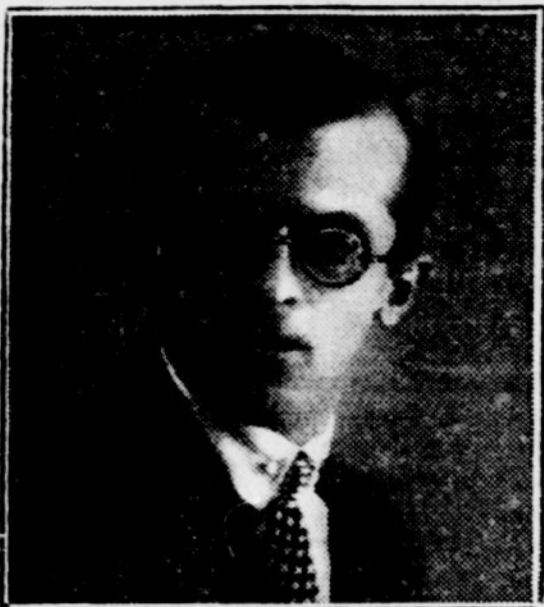
V LITLII, dne 21. decembra 1936.

MILICA BARTENJEV, PAVEL SVETEC, vnuka; MILA SVETEC, sinaba; Ing. DIMITRIJ BARTENJEV; HELENA BEVK, sestra, in ostale sorodstvo.

Dušeslovni značaj naše dobe

Predavanje dr. Franceta Vebra pod okriljem filozofskega društva

Ljubljana, 21. decembra. V soboto, dne 19. t. m., je predaval pod okriljem filozofskega društva univ. prof. dr. Fr. Veber o dušeslovnem značaju naše dobe. Silno aktualna tema je privabila izredno število poslušalcev tako, da je bila dvorana mineraloškega inštituta, kjer se je predavanje vršilo, nabito polna. Predavatelj je vložil v svoja izvajanja vso svojo življenjsko silo. Publika mu je z na peto pozornostjo sledila od začetka do konca in dolgotrajni viharni aplavz ob sklepu je bil dokaz neobičajnega uspeha tega predavanja.

Na žalost lahko nudimo na tem mestu le skromno sliko celotnih izvajanj. Predavatelj izhaja iz sodobne krize, ki traja že od konca svetovne vojne. Označuje jo razkol med ideali in dejstvi. Nasprotja so se silno poostрила. Splošno opazamo pomanjkanje čuta za avtoriteto oblasti in razuma. Kaos reakcionarnih stremeljenj, od sveta oddaljenih sanjačev in bojnih utopištv, ki hočejo na mah izpremeniti slika sveta, nam vzbujajo vtis, da se nahajamo v dobi »prevrednočenja vseh vrednot«. Iz gleda, da sta kultura in civilizacija postali prazni besedi.

Predavatelj pa ne verjame v tako in toliko krizo, vpraša se, ali so danes stari ideali res zamrli, ali nimamo morda še svojih posebnih, želi, da bodimo nasproti dobi, v kateri živimo, prijaznejši. Zahteva, da ne ostanemo samo pri obodu današnje dobe. Prodrati moramo do njenega središnega življenjskega jedra, ne smemo jo soditi samo po njenem zunanem obličju.

Kakšno je življenjsko jedro naše dobe? Vse naše udejstvovanje ima neko polje, torišče — to je snovna, materialna stran našega dela, ki odloča o tem ali je naše delo gospodarsko, znanstveno, umetnostno itd. Vprašanje pa je sedaj, kje je torišče našega udejstvovanja, ali na torišču, na osnovni strani, ali pa na tistem, ki se udejstvuje. Če je torišče na osnovni strani, se osebnost podredi materiji in se v njej izgubi. Predavatelj imenuje to toriščni materializem. Če pa je torišče na osebi, ki dela, ostane materialna stran samo sredstvo, nikoli ne postane namen, je to toriščni idealizem.

V današnji dobi je povdarek na človeku, naša doba je doba toriščnega idealizma. Ravno zato se bide danes neizprosno boj proti kapitalizmu, ki dela iz človeka le sredstvo gospodarske proizvodnje. Zato se borimo proti tistim, ki bi hoteli, da ostane kultura samo last nekaterih, da bi lažje branili svojo oblast. Celu v šoli vidimo, kako prodira novi duh. Ne vladajo več

predmeti, otrok je središče pouka in vzgoje. Človek se je v današnji dobi na novo vzravnal. Opazamo veliko mero stalnosti v najširših masah. Vsek hoče imeti lastno sodbo, avtoriteto podpira le tedaj, če gre vzporedno z njegovim prepričanjem in ravno zato so političnim samozavcem ure štete.

Današnji realizem je realizem človeka. Povzdignil je realiteto človeka. Človek je prenehal biti samo sredstvo dela. Naša doba toriščnega idealizma zahteva podreitev osnovni strani življenju. Seveda se pojm. toriščnega ali življenjskega idealizma oziroma materializma ne krije s pojmi teoretskega idealizma oziroma materializma. Vendar lahko rečemo, da je osnovni duh naše dobe do teoretskega materializma prej indiferenten in da ga v njegovi skrajni obliki, ki pravi, da je človeško življenje le odtenek materije, odklanja.

Naša doba pomeni odmik objekta k subjektu. Osnovni vidik naše dobe je subjektološki vidik. S tem v zvezi je kolektivno-psihološka usmerjenost naše dobe. Kultura in civilizacija poedina se razvija v kulturo in civilizacijo celote. Pravi smisel za subjekt, za poedina, vzbujata tudi smisel za skupnost. Živa individualnost človeka ni v nasprotju s pravo živo socialnostjo in obratno. Človek današnjega časa pa ni samo drobce veselstva, kakor ga je nam prikazalo prirodoslovno kozmetično gledanje sveta in življenja. Naša doba ima antropocentričen (človekozoren) značaj. Človek je središče življenja in v tega vidika lahko razumemo zahtevo, da naj se ravna s človekom kakor s človekom, ne pa tako kakor s pesom.

Doba, v kateri živimo, je torej v svojem pravem središčnem teženju grajena na treh med seboj tesno povezanih osnovah, na subjektološkem, na kolektivno psihološkem in na antropocentričnem motenju sveta in življenja. Naša doba je po svojem jedru sestavljena enotna in čista. To je bila samo ena doba pred nami, doba tik pred nami, od francoske revolucije do svetovne vojne. Tudi ta doba je v svojem jedru sestavljena enotna, samo, da je naša diametralno nasprotna. Je to doba toriščnega materializma. Gojila je gospodarstvo radi gospodarstva, znanost radi znanosti, umetnost radi umetnosti, ne pa radi človeka. Veljalo je objektološko, individualno-psihološko in kozmocentrično presojanje človeka. Naša doba ima s to polpreteklo dobo na vnanjosti, na obodu, marsikaj skupnega. In samo to je v naši dobi kritično. Z globinskega vidika pa je danes polpretekla doba postavljena na glavo in nudi vse predpogoje za boljšo bodočnost.

Lahko tudi rečemo, da je današnja doba resničnega in v najširši plasti prinesenega filozofskega gledanja na svet in življenje. Saj hoče celoto, totaliteto, ni ji samo za snovno znanje, temveč hrepeni po osebi, ni izobrazil, človek ji ni predmet poleg predmeta, ampak metafizična posebnost.

Predavatelj prihaja do trditve, da je naša doba svetla in čista, v svojem jedru sestavljena enotna. Izrazil je prepričanje, da bo prodira svoj obod, ki je še ostanek iz preteklosti in da bo postala ena najsvetlejših v zgodovini človeštva.

Spontano odobravanje občinstva je pokazalo, kako globok odmev so našle predavateljeve optimistične besede v vsakem posamezniku. Želeli bi samo, da bi imelo filozofsko društvo še več takih uspešnih predavanj.

ako upravo, da posreduje pri podjetju, češ, da bi redukcije med vplivale usodno na vse gospodarstvo okolice papirnic. Delavstvo je zahtevalo predvsem, da bi podjetje zaposlovalo še naprej starejše delavce, ki jih je reduciralo po prvem decembru, ko ni več veljala stara kolektivna pogodba. Podjetje je pa izjavilo, da je pripravljeno popirati vpokojence s 300 do 400 Din na mesec, če bi delavstvo podpisalo novo kolektivno pogodbo. Da bi podjetje ne reduciralo nobenega delavstva v Goricanah, so bili delavci celo pripravljivi žrtvovati nekaj ur dela na dan, da bi delali le 6 ur na dan. Podjetje je vztrajalo pri zahtevi po redukcijah ter je njegov zastopnik celo dokazoval, da bi bilo delavstvo mnogo na boljšem, če bi sprejelo nove pogoje. Doslej je počlo v delo na leto po 100 dni, postelj bi pa bilo zaposlenih vse leto brez nepričasnih dopustov. Zdej je na cesti 500 papirniških delavcev, ki so bili zaposleni v Vevčah, te dni bo pa potekel odpovedni rok 152 delavcem, ki so zaposleni v Goricanah. Podjetje je namreč odpovedalo delo goricanam delavcem na 14 dni, čim se je začela stavka v Vevčah.

SPOR ZARADI ORGANIZACIJE DELA

V Vevčah je prišlo do stavke predvsem zaradi tega, ker podjetje ni hotelo upoštevati delavskih predlogov glede organizacije dela v obratu. Še prej, dokler je še veljala stara kolektivna pogodba, so delavci opozarjali podjetje da jih je pri nekaterih

strojih premalo zaposlenih ter da zaradi tega lahko trpi kvaliteta izdelkov. Po 1. decembru je pa podjetje se reduciralo delavce zaradi novega, racionaliziranega načina dela. Ko se je zaradi tega ustavil neki stroj, je bil delavec, zaposlen pri njem, premeščen v drugi odtok. To je spor tako zaostri, da so delavci sklenili stopiti v protestno stavko. Ko so pa pred izmeno ustavili stroje, da bi se obe skupini delavcev sestali na shodu na tovarniškem dvorišču, je podjetje zaprlo tovarno ter onemogočilo vstop drugi izmeni. To je zagovarjalo s tem, da je delavstvo samovoljno zapustilo delo in da ga zaradi tega podjetje lahko odpusti.

Po zakonu je Inspekcija dela dolžna takoj posredovati, ko se spor tako zaostri. Zaslusili so bili za zastopniki organizacij, ni pa bilo še posredovalnih razgovorov med podjetjem in delavstvom.

PODPORNI IN STAROSTNI FOND

Papirniško delavstvo ima za socialne namene dva fonda. Podporni fond se bo izčrpal že prihodnje leto, fond za starostno zavarovanje pa bo začel izplačevati zavarovalno šele leta 1940, ko bo zbranih okrog 3.000.000 Din. Zdej je v njem okrog 2.000.000 Din. Podjetje se je obvezalo, da bo podpiralo pred letom 1940 odpuščenno delavstvo. Iz tega je razvidno, da zdej delavstvo nima nobenega sklada, ko bi bilo podpor najbolj potrebno, saj nima nobenih prihrankov in bo težko vztrajalo delj časa brez zaslužka.

Bivši kralj Edvard VIII. ni prvi aristokrat, ki se je zaljubil v ameriško dekle, čeprav ga niso vodili do tega isti razlogi, kakor večino raznih princev, grofov in knezov, da bi si pozlatili grb z dolarji. Med mnogimi zgodbami te vrste zanima zdej javnost najbolj pozabljena ljubezen abruškega vojvode, sorodnika italijanskih kraljev in sicer zato, ker se je ta ljubezen razbila tudi na vprašanje različne narodnosti oziroma razne pripadnosti.

Bilo je v začetku našega stoletja, ko se je pojavil v New Yorku visok aristokrat, italijanski vojvoda, in povrh še moč, ki je Amerikanom imponiral tako po svoji znanosti, kakor tudi po svojem pogumu. V nasprotju z drugimi italijanskimi priseljenci v New Yorku je bil to »pravi beli mož«, dočim so veljali siromašni italijanski priseljenci le za malo svetlejši in nekoliko boljše zamorec. Ludvik Amadeus, vojvoda abruški, sin vojvode D' Aosta, je bil rojen leta 1873 v Madridu. Stopil je v službo italijanske vojne mornarice, v letih 1894 do 1896 je potoval okrog sveta, priplezal je na vrh Elijeve gore na Aljaski. V letih 1899 do 1900 se je pa udeležil s kapitanom Evensonom na ladji »Stella Polare« ekspedicije na Zemljo Franca Jožefa. Nekateri udeleženci so prispeli takrat do 86. stopinje severne širine. Vojvoda je bil torej mož po ameriškomu okusu in ni čuda, da so se ozirala za njim najlepša ameriška dekleta.

Nekoga dne se je seznanil na plesu v Washingtonu s hčerko ameriškega senatorja Katarino Elkinsovo. Zaljubil se je v njo na prvi pogled. Elkinsova je bila tip ameriškega dekleta, sloka, svetlolasa, krasne polti, živahna in vesela, neprilijena in pri tem dobro vzgojena tako, da nikakor ni zaostajala za evropskimi aristokratkami, ki jih je vojvoda dotlej poznal, pač jih je pa še prekašala z ameriško iskrenostjo in neprilijeno. Vojvoda in lepa Američanka sta se potem sestajala vsak dan. Vedno so ju videli skupaj na izprehodih in izletih. Zanimivo je bilo opazovati poglede, uprte v njene roke, čim sta prišla kani in je deklet odločilo rokavice. Radovedneči so gledali, kdaj se bo pojavil na njenem prstu zaročni prstan. Ameriški listi so pisali, da utegne postati hči senatorja Elkinsa italijanska kraljica. Leta 1902 italijanski kralj Viktor Emanuel še ni imel sina in za prestolonaslednika je veljal navadno abruški vojvoda.

Toda zaročni prstan se na dekletini roki ni pojavil in potem je vojvoda odpotoval v Evropo. Ameriški listi so pisali, da se je nekaj zgodilo med mladima zaljubljenocema. Nekateri so pa vedeli celo povedati, da je med njima konec ljubavnega razmerja. V resnici se pa na njunem razmerju ni bilo nič izpremenilo. Toda pojavile so se bile zunanje ovire, ko so jele ogražati nameravano zakonsko zvezo. Šele tedaj se je vojvoda zavedal, kako težko bo vzeti za ženo dekle iz meščanskih krogov. Po njegovih žilah se ni pretakala samo španeka in italijanska kri, temveč je imel za sorodnike tudi španske in italijanske aristokrate, ki niso tako širokogrudni napram navadnim zemljanom, kakor angleška aristokracija. Vendar je pa vojvoda odpotoval v Evropo poln zaupanja, da se mu bo posrečilo premagati te ovire. V začetku se je zdelo, da bo šlo vse gladko. Povabil je celo svojo izvoljenko in njenega očeta v Evropo in upal je, da se bo lahko kmalu poročil.

Senator in njegova hči sta prispela v Italijo. Sledila so dolga pogajanja med vojvodo in kraljevskim dvorom. Čeprav je bil vojvoda zelo priljubljen in ga je imel kralj osebno zelo rad, se mu ni posrečilo premagati ovir v obliki predpisov, tradicij in cerkve, kajti Elkinsova je bila protestantske vere. Nazadnje se je vojvodi posrečilo vsaj to, da je dobil dovoljenje za morganizni zakon. Mogel se je z lepo Američanko oženiti, toda njegova bodoča žena ni imela nobenih pravic do njegovega naslova in ni mogla biti povišana v plemiški stan. Zadevo je bilo treba uraditi s kompromisom. Ves vesel je hitel vojvoda v rimski hotel, kjer je stanovala njegova ljubica in sporočil njenemu očetu svoj delni uspeh. Toda

strojih premalo zaposlenih ter da zaradi tega lahko trpi kvaliteta izdelkov. Po 1. decembru je pa podjetje se reduciralo delavce zaradi novega, racionaliziranega načina dela. Ko se je zaradi tega ustavil neki stroj, je bil delavec, zaposlen pri njem, premeščen v drugi odtok. To je spor tako zaostri, da so delavci sklenili stopiti v protestno stavko. Ko so pa pred izmeno ustavili stroje, da bi se obe skupini delavcev sestali na shodu na tovarniškem dvorišču, je podjetje zaprlo tovarno ter onemogočilo vstop drugi izmeni. To je zagovarjalo s tem, da je delavstvo samovoljno zapustilo delo in da ga zaradi tega podjetje lahko odpusti.

Po zakonu je Inspekcija dela dolžna takoj posredovati, ko se spor tako zaostri. Zaslusili so bili za zastopniki organizacij, ni pa bilo še posredovalnih razgovorov med podjetjem in delavstvom.

PODPORNI IN STAROSTNI FOND

Papirniško delavstvo ima za socialne namene dva fonda. Podporni fond se bo izčrpal že prihodnje leto, fond za starostno zavarovanje pa bo začel izplačevati zavarovalno šele leta 1940, ko bo zbranih okrog 3.000.000 Din. Zdej je v njem okrog 2.000.000 Din. Podjetje se je obvezalo, da bo podpiralo pred letom 1940 odpuščenno delavstvo. Iz tega je razvidno, da zdej delavstvo nima nobenega sklada, ko bi bilo podpor najbolj potrebno, saj nima nobenih prihrankov in bo težko vztrajalo delj časa brez zaslužka.

SPOR ZARADI ORGANIZACIJE DELA

V Vevčah je prišlo do stavke predvsem zaradi tega, ker podjetje ni hotelo upoštevati delavskih predlogov glede organizacije dela v obratu. Še prej, dokler je še veljala stara kolektivna pogodba, so delavci opozarjali podjetje da jih je pri nekaterih

ITALIJANSKI VOJVODA IN AMERIŠKO DEKLE

Abruški vojvoda bi se bil rad oženil s hčerko ameriškega senatorja Elkinsa

Bivši kralj Edvard VIII. ni prvi aristokrat, ki se je zaljubil v ameriško dekle, čeprav ga niso vodili do tega isti razlogi, kakor večino raznih princev, grofov in knezov, da bi si pozlatili grb z dolarji. Med mnogimi zgodbami te vrste zanima zdej javnost najbolj pozabljena ljubezen abruškega vojvode, sorodnika italijanskih kraljev in sicer zato, ker se je ta ljubezen razbila tudi na vprašanje različne narodnosti oziroma razne pripadnosti.

Bilo je v začetku našega stoletja, ko se je pojavil v New Yorku visok aristokrat, italijanski vojvoda, in povrh še moč, ki je Amerikanom imponiral tako po svoji znanosti, kakor tudi po svojem pogumu. V nasprotju z drugimi italijanskimi priseljenci v New Yorku je bil to »pravi beli mož«, dočim so veljali siromašni italijanski priseljenci le za malo svetlejši in nekoliko boljše zamorec. Ludvik Amadeus, vojvoda abruški, sin vojvode D' Aosta, je bil rojen leta 1873 v Madridu. Stopil je v službo italijanske vojne mornarice, v letih 1894 do 1896 je potoval okrog sveta, priplezal je na vrh Elijeve gore na Aljaski. V letih 1899 do 1900 se je pa udeležil s kapitanom Evensonom na ladji »Stella Polare« ekspedicije na Zemljo Franca Jožefa. Nekateri udeleženci so prispeli takrat do 86. stopinje severne širine. Vojvoda je bil torej mož po ameriškomu okusu in ni čuda, da so se ozirala za njim najlepša ameriška dekleta.

Nekoga dne se je seznanil na plesu v Washingtonu s hčerko ameriškega senatorja Katarino Elkinsovo. Zaljubil se je v njo na prvi pogled. Elkinsova je bila tip ameriškega dekleta, sloka, svetlolasa, krasne polti, živahna in vesela, neprilijena in pri tem dobro vzgojena tako, da nikakor ni zaostajala za evropskimi aristokratkami, ki jih je vojvoda dotlej poznal, pač jih je pa še prekašala z ameriško iskrenostjo in neprilijeno. Vojvoda in lepa Američanka sta se potem sestajala vsak dan. Vedno so ju videli skupaj na izprehodih in izletih. Zanimivo je bilo opazovati poglede, uprte v njene roke, čim sta prišla kani in je deklet odločilo rokavice. Radovedneči so gledali, kdaj se bo pojavil na njenem prstu zaročni prstan. Ameriški listi so pisali, da utegne postati hči senatorja Elkinsa italijanska kraljica. Leta 1902 italijanski kralj Viktor Emanuel še ni imel sina in za prestolonaslednika je veljal navadno abruški vojvoda.

Toda zaročni prstan se na dekletini roki ni pojavil in potem je vojvoda odpotoval v Evropo. Ameriški listi so pisali, da se je nekaj zgodilo med mladima zaljubljenocema. Nekateri so pa vedeli celo povedati, da je med njima konec ljubavnega razmerja. V resnici se pa na njunem razmerju ni bilo nič izpremenilo. Toda pojavile so se bile zunanje ovire, ko so jele ogražati nameravano zakonsko zvezo. Šele tedaj se je vojvoda zavedal, kako težko bo vzeti za ženo dekle iz meščanskih krogov. Po njegovih žilah se ni pretakala samo španeka in italijanska kri, temveč je imel za sorodnike tudi španske in italijanske aristokrate, ki niso tako širokogrudni napram navadnim zemljanom, kakor angleška aristokracija. Vendar je pa vojvoda odpotoval v Evropo poln zaupanja, da se mu bo posrečilo premagati te ovire. V začetku se je zdelo, da bo šlo vse gladko. Povabil je celo svojo izvoljenko in njenega očeta v Evropo in upal je, da se bo lahko kmalu poročil.

Senator in njegova hči sta prispela v Italijo. Sledila so dolga pogajanja med vojvodo in kraljevskim dvorom. Čeprav je bil vojvoda zelo priljubljen in ga je imel kralj osebno zelo rad, se mu ni posrečilo premagati ovir v obliki predpisov, tradicij in cerkve, kajti Elkinsova je bila protestantske vere. Nazadnje se je vojvodi posrečilo vsaj to, da je dobil dovoljenje za morganizni zakon. Mogel se je z lepo Američanko oženiti, toda njegova bodoča žena ni imela nobenih pravic do njegovega naslova in ni mogla biti povišana v plemiški stan. Zadevo je bilo treba uraditi s kompromisom. Ves vesel je hitel vojvoda v rimski hotel, kjer je stanovala njegova ljubica in sporočil njenemu očetu svoj delni uspeh. Toda

strojih premalo zaposlenih ter da zaradi tega lahko trpi kvaliteta izdelkov. Po 1. decembru je pa podjetje se reduciralo delavce zaradi novega, racionaliziranega načina dela. Ko se je zaradi tega ustavil neki stroj, je bil delavec, zaposlen pri njem, premeščen v drugi odtok. To je spor tako zaostri, da so delavci sklenili stopiti v protestno stavko. Ko so pa pred izmeno ustavili stroje, da bi se obe skupini delavcev sestali na shodu na tovarniškem dvorišču, je podjetje zaprlo tovarno ter onemogočilo vstop drugi izmeni. To je zagovarjalo s tem, da je delavstvo samovoljno zapustilo delo in da ga zaradi tega podjetje lahko odpusti.

Po zakonu je Inspekcija dela dolžna takoj posredovati, ko se spor tako zaostri. Zaslusili so bili za zastopniki organizacij, ni pa bilo še posredovalnih razgovorov med podjetjem in delavstvom.

PODPORNI IN STAROSTNI FOND

Papirniško delavstvo ima za socialne namene dva fonda. Podporni fond se bo izčrpal že prihodnje leto, fond za starostno zavarovanje pa bo začel izplačevati zavarovalno šele leta 1940, ko bo zbranih okrog 3.000.000 Din. Zdej je v njem okrog 2.000.000 Din. Podjetje se je obvezalo, da bo podpiralo pred letom 1940 odpuščenno delavstvo. Iz tega je razvidno, da zdej delavstvo nima nobenega sklada, ko bi bilo podpor najbolj potrebno, saj nima nobenih prihrankov in bo težko vztrajalo delj časa brez zaslužka.

Italijanski vojvoda in ameriško dekle

Abruški vojvoda bi se bil rad oženil s hčerko ameriškega senatorja Elkinsa

Bivši kralj Edvard VIII. ni prvi aristokrat, ki se je zaljubil v ameriško dekle, čeprav ga niso vodili do tega isti razlogi, kakor večino raznih princev, grofov in knezov, da bi si pozlatili grb z dolarji. Med mnogimi zgodbami te vrste zanima zdej javnost najbolj pozabljena ljubezen abruškega vojvode, sorodnika italijanskih kraljev in sicer zato, ker se je ta ljubezen razbila tudi na vprašanje različne narodnosti oziroma razne pripadnosti.

Bilo je v začetku našega stoletja, ko se je pojavil v New Yorku visok aristokrat, italijanski vojvoda, in povrh še moč, ki je Amerikanom imponiral tako po svoji znanosti, kakor tudi po svojem pogumu. V nasprotju z drugimi italijanskimi priseljenci v New Yorku je bil to »pravi beli mož«, dočim so veljali siromašni italijanski priseljenci le za malo svetlejši in nekoliko boljše zamorec. Ludvik Amadeus, vojvoda abruški, sin vojvode D' Aosta, je bil rojen leta 1873 v Madridu. Stopil je v službo italijanske vojne mornarice, v letih 1894 do 1896 je potoval okrog sveta, priplezal je na vrh Elijeve gore na Aljaski. V letih 1899 do 1900 se je pa udeležil s kapitanom Evensonom na ladji »Stella Polare« ekspedicije na Zemljo Franca Jožefa. Nekateri udeleženci so prispeli takrat do 86. stopinje severne širine. Vojvoda je bil torej mož po ameriškomu okusu in ni čuda, da so se ozirala za njim najlepša ameriška dekleta.

Nekoga dne se je seznanil na plesu v Washingtonu s hčerko ameriškega senatorja Katarino Elkinsovo. Zaljubil se je v njo na prvi pogled. Elkinsova je bila tip ameriškega dekleta, sloka, svetlolasa, krasne polti, živahna in vesela, neprilijena in pri tem dobro vzgojena tako, da nikakor ni zaostajala za evropskimi aristokratkami, ki jih je vojvoda dotlej poznal, pač jih je pa še prekašala z ameriško iskrenostjo in neprilijeno. Vojvoda in lepa Američanka sta se potem sestajala vsak dan. Vedno so ju videli skupaj na izprehodih in izletih. Zanimivo je bilo opazovati poglede, uprte v njene roke, čim sta prišla kani in je deklet odločilo rokavice. Radovedneči so gledali, kdaj se bo pojavil na njenem prstu zaročni prstan. Ameriški listi so pisali, da utegne postati hči senatorja Elkinsa italijanska kraljica. Leta 1902 italijanski kralj Viktor Emanuel še ni imel sina in za prestolonaslednika je veljal navadno abruški vojvoda.

Toda zaročni prstan se na dekletini roki ni pojavil in potem je vojvoda odpotoval v Evropo. Ameriški listi so pisali, da se je nekaj zgodilo med mladima zaljubljenocema. Nekateri so pa vedeli celo povedati, da je med njima konec ljubavnega razmerja. V resnici se pa na njunem razmerju ni bilo nič izpremenilo. Toda pojavile so se bile zunanje ovire, ko so jele ogražati nameravano zakonsko zvezo. Šele tedaj se je vojvoda zavedal, kako težko bo vzeti za ženo dekle iz meščanskih krogov. Po njegovih žilah se ni pretakala samo španeka in italijanska kri, temveč je imel za sorodnike tudi španske in italijanske aristokrate, ki niso tako širokogrudni napram navadnim zemljanom, kakor angleška aristokracija. Vendar je pa vojvoda odpotoval v Evropo poln zaupanja, da se mu bo posrečilo premagati te ovire. V začetku se je zdelo, da bo šlo vse gladko. Povabil je celo svojo izvoljenko in njenega očeta v Evropo in upal je, da se bo lahko kmalu poročil.

Senator in njegova hči sta prispela v Italijo. Sledila so dolga pogajanja med vojvodo in kraljevskim dvorom. Čeprav je bil vojvoda zelo priljubljen in ga je imel kralj osebno zelo rad, se mu ni posrečilo premagati ovir v obliki predpisov, tradicij in cerkve, kajti Elkinsova je bila protestantske vere. Nazadnje se je vojvodi posrečilo vsaj to, da je dobil dovoljenje za morganizni zakon. Mogel se je z lepo Američanko oženiti, toda njegova bodoča žena ni imela nobenih pravic do njegovega naslova in ni mogla biti povišana v plemiški stan. Zadevo je bilo treba uraditi s kompromisom. Ves vesel je hitel vojvoda v rimski hotel, kjer je stanovala njegova ljubica in sporočil njenemu očetu svoj delni uspeh. Toda

strojih premalo zaposlenih ter da zaradi tega lahko trpi kvaliteta izdelkov. Po 1. decembru je pa podjetje se reduciralo delavce zaradi novega, racionaliziranega načina dela. Ko se je zaradi tega ustavil neki stroj, je bil delavec, zaposlen pri njem, premeščen v drugi odtok. To je spor tako zaostri, da so delavci sklenili stopiti v protestno stavko. Ko so pa pred izmeno ustavili stroje, da bi se obe skupini delavcev sestali na shodu na tovarniškem dvorišču, je podjetje zaprlo tovarno ter onemogočilo vstop drugi izmeni. To je zagovarjalo s tem, da je delavstvo samovoljno zapustilo delo in da ga zaradi tega podjetje lahko odpusti.

Po zakonu je Inspekcija dela dolžna takoj posredovati, ko se spor tako zaostri. Zaslusili so bili za zastopniki organizacij, ni pa bilo še posredovalnih razgovorov med podjetjem in delavstvom.

PODPORNI IN STAROSTNI FOND

Papirniško delavstvo ima za socialne namene dva fonda. Podporni fond se bo izčrpal že prihodnje leto, fond za starostno zavarovanje pa bo začel izplačevati zavarovalno šele leta 1940, ko bo zbranih okrog 3.000.000 Din. Zdej je v njem okrog 2.000.000 Din. Podjetje se je obvezalo, da bo podpiralo pred letom 1940 odpuščenno delavstvo. Iz tega je razvidno, da zdej delavstvo nima nobenega sklada, ko bi bilo podpor najbolj potrebno, saj nima nobenih prihrankov in bo težko vztrajalo delj časa brez zaslužka.

SPOR ZARADI ORGANIZACIJE DELA

V Vevčah je prišlo do stavke predvsem zaradi tega, ker podjetje ni hotelo upoštevati delavskih predlogov glede organizacije dela v obratu. Še prej, dokler je še veljala stara kolektivna pogodba, so delavci opozarjali podjetje da jih je pri nekaterih

ITALIJANSKI VOJVODA IN AMERIŠKO DEKLE

Abruški vojvoda bi se bil rad oženil s hčerko ameriškega senatorja Elkinsa

Bivši kralj Edvard VIII. ni prvi aristokrat, ki se je zaljubil v ameriško dekle, čeprav ga niso vodili do tega isti razlogi, kakor večino raznih princev, grofov in knezov, da bi si pozlatili grb z dolarji. Med mnogimi zgodbami te vrste zanima zdej javnost najbolj pozabljena ljubezen abruškega vojvode, sorodnika italijanskih kraljev in sicer zato, ker se je ta ljubezen razbila tudi na vprašanje različne narodnosti oziroma razne pripadnosti.

Bilo je v začetku našega stoletja, ko se je pojavil v New Yorku visok aristokrat, italijanski vojvoda, in povrh še moč, ki je Amerikanom imponiral tako po svoji znanosti, kakor tudi po svojem pogumu. V nasprotju z drugimi italijanskimi priseljenci v New Yorku je bil to »pravi beli mož«, dočim so veljali siromašni italijanski priseljenci le za malo svetlejši in nekoliko boljše zamorec. Ludvik Amadeus, vojvoda abruški, sin vojvode D' Aosta, je bil rojen leta 1873 v Madridu. Stopil je v službo italijanske vojne mornarice, v letih 1894 do 1896 je potoval okrog sveta, priplezal je na vrh Elijeve gore na Aljaski. V letih 1899 do 1900 se je pa udeležil s kapitanom Evensonom na ladji »Stella Polare« ekspedicije na Zemljo Franca Jožefa. Nekateri udeleženci so prispeli takrat do 86. stopinje severne širine. Vojvoda je bil torej mož po ameriškomu okusu in ni čuda, da so se ozirala za njim najlepša ameriška dekleta.

Nekoga dne se je seznanil na plesu v Washingtonu s hčerko ameriškega senatorja Katarino Elkinsovo. Zaljubil se je v njo na prvi pogled. Elkinsova je bila tip ameriškega dekleta, sloka, svetlolasa, krasne polti, živahna in vesela, neprilijena in pri tem dobro vzgojena tako, da nikakor ni zaostajala za evropskimi aristokratkami, ki jih je vojvoda dotlej poznal, pač jih je pa še prekašala z ameriško iskrenostjo in neprilijeno. Vojvoda in lepa Američanka sta se potem sestajala vsak dan. Vedno so ju videli skupaj na izprehodih in izletih. Zanimivo je bilo opazovati poglede, uprte v njene roke, čim sta prišla kani in je deklet odločilo rokavice. Radovedneči so gledali, kdaj se bo pojavil na njenem prstu zaročni prstan. Ameriški listi so pisali, da utegne postati hči senatorja Elkinsa italijanska kraljica. Leta 1902 italijanski kralj Viktor Emanuel še ni imel sina in za prestolonaslednika je veljal navadno abruški vojvoda.

Toda zaročni prstan se na dekletini roki ni pojavil in potem je vojvoda odpotoval v Evropo. Ameriški listi so pisali, da se je nekaj zgodilo med mladima zaljubljenocema. Nekateri so pa vedeli celo povedati, da je med njima konec ljubavnega razmerja. V resnici se pa na njunem razmerju ni bilo nič izpremenilo. Toda pojavile so se bile zunanje ovire, ko so jele ogražati nameravano zakonsko zvezo. Šele tedaj se je vojvoda zavedal, kako težko bo vzeti za ženo dekle iz meščanskih krogov. Po njegovih žilah se ni pretakala samo španeka in italijanska kri, temveč je imel za sorodnike tudi španske in italijanske aristokrate, ki niso tako širokogrudni napram navadnim zemljanom, kakor angleška aristokracija. Vendar je pa vojvoda odpotoval v Evropo poln zaupanja, da se mu bo posrečilo premagati te ovire. V začetku se je zdelo, da bo šlo vse gladko. Povabil je celo svojo izvoljenko in njenega očeta v Evropo in upal je, da se bo lahko kmalu poročil.

Senator in njegova hči sta prispela v Italijo. Sledila so dolga pogajanja med vojvodo in kraljevskim dvorom. Čeprav je bil vojvoda zelo priljubljen in ga je imel kralj osebno zelo rad, se mu ni posrečilo premagati ovir v obliki predpisov, tradicij in cerkve, kajti Elkinsova je bila protestantske vere. Nazadnje se je vojvodi posrečilo vsaj to, da je dobil dovoljenje za morganizni zakon. Mogel se je z lepo Američanko oženiti, toda njegova bodoča žena ni imela nobenih pravic do njegovega naslova in ni mogla biti povišana v plemiški stan. Zadevo je bilo treba uraditi s kompromisom. Ves vesel je hitel vojvoda v rimski hotel, kjer je stanovala njegova ljubica in sporočil njenemu očetu svoj delni uspeh. Toda

strojih premalo zaposlenih ter da zaradi tega lahko trpi kvaliteta izdelkov. Po 1. decembru je pa podjetje se reduciralo delavce zaradi novega, racionaliziranega načina dela. Ko se je zaradi tega ustavil neki stroj, je bil delavec, zaposlen pri njem, premeščen v drugi odtok. To je spor tako zaostri, da so delavci sklenili stopiti v protestno stavko. Ko so pa pred izmeno ustavili stroje, da bi se obe skupini delavcev sestali na shodu na tovarniškem dvorišču, je podjetje zaprlo tovarno ter onemogočilo vstop drugi izmeni. To je zagovarjalo s tem, da je delavstvo samovoljno zapustilo delo in da ga zaradi tega podjetje lahko odpusti.

Po zakonu je Inspekcija dela dolžna takoj posredovati, ko se spor tako zaostri. Zaslusili so bili za zastopniki organizacij, ni pa bilo še posredovalnih razgovorov med podjetjem in delavstvom.

strojih premalo zaposlenih ter da zaradi tega lahko trpi kvaliteta izdelkov. Po 1. decembru je pa podjetje se reduciralo delavce zaradi novega, racionaliziranega načina dela. Ko se je zaradi tega ustavil neki stroj, je bil delavec, zaposlen pri njem, premeščen v drugi odtok. To je spor tako zaostri, da so delavci sklenili stopiti v protestno stavko. Ko so pa pred izmeno ustavili stroje, da bi se obe skupini delavcev sestali na shodu na tovarniškem dvorišču, je podjetje zaprlo tovarno ter onemogočilo vstop drugi izmeni. To je zagovarjalo s tem, da je delavstvo samovoljno zapustilo delo in da ga zaradi tega podjetje lahko odpusti.

Po zakonu je Inspekcija dela dolžna takoj posredovati, ko se spor tako zaostri. Zaslusili so bili za zastopniki organizacij, ni pa bilo še posredovalnih razgovorov med podjetjem in delavstvom.

PODPORNI IN STAROSTNI FOND

Papirniško delavstvo ima za socialne namene dva fonda. Podporni fond se bo izčrpal že prihodnje leto, fond za starostno zavarovanje pa bo začel izplačevati zavarovalno šele leta 1940, ko bo zbranih okrog 3.000.000 Din. Zdej je v njem okrog 2.000.000 Din. Podjetje se je obvezalo, da bo podpiralo pred letom 1940 odpuščenno delavstvo. Iz tega je razvidno, da zdej delavstvo nima nobenega sklada, ko bi bilo podpor najbolj potrebno, saj nima nobenih prihrankov in bo težko vztrajalo delj časa brez zaslužka.

Italijanski vojvoda in ameriško dekle

Abruški vojvoda bi se bil rad oženil s hčerko ameriškega senatorja Elkinsa

Bivši kralj Edvard VIII. ni prvi aristokrat, ki se je zaljubil v ameriško dekle, čeprav ga niso vodili do tega isti razlogi, kakor večino raznih princev, grofov in knezov, da bi si pozlatili grb z dolarji. Med mnogimi zgodbami te vrste zanima zdej javnost najbolj pozabljena ljubezen abruškega vojvode, sorodnika italijanskih kraljev in sicer zato, ker se je ta ljubezen razbila tudi na vprašanje različne narodnosti oziroma razne pripadnosti.

Bilo je v začetku našega stoletja, ko se je pojavil v New Yorku visok aristokrat, italijanski vojvoda, in povrh še moč, ki je Amerikanom imponiral tako po svoji znanosti, kakor tudi po svojem pogumu. V nasprotju z drugimi italijanskimi priseljenci v New Yorku je bil to »pravi beli mož«, dočim so veljali siromašni italijanski priseljenci le za malo svetlejši in nekoliko boljše zamorec. Ludvik Amadeus, vojvoda abruški, sin vojvode D' Aosta, je bil rojen leta 1873 v Madridu. Stopil je v službo italijanske vojne mornarice, v letih 1894 do 1896 je potoval okrog sveta, priplezal je na vrh Elijeve gore na Aljaski. V letih 1899 do 1900 se je pa udeležil s kapitanom Evensonom na ladji »Stella Polare« ekspedic